

378 4
ก 2137
ว.3

การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนระดับ
ประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

วัฒนา บุญเสนอ

27 เม.ย. 2535,

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มีนาคม 2527

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177905

การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนระดับ
ประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

วันนา บุญเสนอ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มีนาคม 2527

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนระดับประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยว่าแนกตามสังกัดและขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 257 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามวัดการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน 4 ด้าน อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ ด้านการสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่าน ด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับหนังสือและการอ่านและด้านการเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือส่งเสริมการอ่าน เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าในด้านการสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านอยู่ในเกณฑ์มากกว่าด้านอื่นเล็กน้อย และมีการส่งเสริมการใช้ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่านอยู่ในระดับต่ำสุด

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยแยกสังกัดปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีการส่งเสริมการใช้ไม่แตกต่างกันที่ระดับความสำคัญ .05 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายด้าน ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครมีการส่งเสริมการใช้ในด้านการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่านมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียนแล้ว ปรากฏว่าผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านไม่แตกต่างกันที่ระดับความสำคัญ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่าในด้านการเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนขนาดเล็กมีการส่งเสริมการใช้มากกว่าโรงเรียนขนาดอื่น

THE IMPLEMENTATION PROMOTION ON SUPPLEMENTARY BOOKS IN
PRIMARY SCHOOL LEVEL, BANGKOK METROPOLIS

AN ABSTRACT

BY

WATANA BOONSANER

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

March 1984

The purpose of this research was to study the implementation promotion on supplementary books in primary schools in Bangkok Metropolis. The samples were grouped by school size and work division. They consisted of 257 primary school administrators who under the Bangkok Metropolis and the Office of the National Primary Education Committee. The tool used in this research was the questionnaire concerning to the implementation promotion on Supplementary books and was constructed by researcher.

The results of this study found that the Bangkok primary school administrators had mediocre promoted the implemetation on supplementary books in 4 aspects, they were, 1) supporting the implementation of supplementary book; 2) setting up activity program for promoting the implementation on supplementary books to public; 3) providing additional knowledge about supplementary books and reading, and 4) advice on supplementary book production. When considered in the details, it was found that the score of supporting the implementation on supplementary books was higher than the others. In the other word, the score of the setting up activity program for promoting the implementation on supplementary books to public was at the lowest.

The results of the comparison of the implementation promotion on supplementary books in the primary school of the administrators who were working under the Bangkok Metropolis to the one who under the Office of the National Primary Education Committee showed that

that there was no significant difference at the .05 level. But when considered in the details, the score on the setting up activity program to public of the administrators under the Bangkok Metropolis were higher than the other.

According to the school size, there were no significant difference at the .05 level on the implementation promotion on the supplementary books. But when considered in the details the small schools gave more advice on supplementary books production than the other ones.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

ดร. ประสิทธิ์

ประธาน

(ผศ. ดร. กิริมา บรีศิริติก)

ดร. ประสิทธิ์

กรรมการ

(ผศ. ช่างวิทย์ เทียนบุญประเสริฐ)

คณะกรรมการสอบ

ดร. ประสิทธิ์

ประธาน

(ผศ. ดร. กิริมา บรีศิริติก)

ดร. ประสิทธิ์

กรรมการ

(ผศ. ช่างวิทย์ เทียนบุญประเสริฐ)

ดร. ประสิทธิ์

กรรมการ

(คุณหญิงเบญจา แสงมณี)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความเรียบร้อย โดยได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิติมา ปรีดีคิลก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ และคุณหญิงเบญจา แสงมะลิ ที่กรุณาให้ความคิดเห็น และให้ความช่วยเหลือ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัยนี้

ขอขอบคุณ คุณพรชัย บุญเสนอ เพื่อน ๆ พี่ ๆ และน้อง ๆ ที่ให้กำลังใจ และช่วยเหลือให้การจัดทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

วัฒนา บุญเสนอ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ประวัติหนังสือเด็กไทย	7
ความจำเป็นของหนังสือที่มีใช้แบบเรียน	10
ความสนใจในการอ่านของเด็ก	13
โรงเรียนเป็นผู้สนับสนุนการอ่านหนังสือ	18
การบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหาร	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	31
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	31
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	36

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38
	การวิเคราะห์ข้อมูล	38
	ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม	39
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การส่งเสริมการใช้หนังสือ ส่งเสริมการอ่านของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา	42
	ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน	49
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	57
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	57
	วิธีการดำเนินการวิจัย	57
	การวิเคราะห์ข้อมูล	58
	อภิปรายผล	61
	ข้อเสนอแนะ	66
	บรรณานุกรม	68
	ภาคผนวก	72

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนผู้บริหารที่เข้ามาเป็นกลุ่มตัวอย่าง	32
2	แสดงจำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน ใช้วิเคราะห์จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง	35
3	แสดงจำนวนร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ตอบ แบบสอบถาม จำแนกตามสังกัดของโรงเรียน	39
4	แสดงจำนวนร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน	40
5	คะแนนเฉลี่ยการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร	41
6	คะแนนเฉลี่ยการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร	42
7	คะแนนเฉลี่ยการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ	43
8	คะแนนเฉลี่ยการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก	44
9	คะแนนเฉลี่ยการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง	45
10	คะแนนเฉลี่ยการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่	46

11	เปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติเป็นรายคำ 47	47
12	เปรียบเทียบความแตกต่างของการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริม การอ่านของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพ มหานคร แยกตามสังกัด 49	49
13	วิเคราะห์ความแปรปรวนของการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริม การอ่านด้านการสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และ ขนาดใหญ่ 50	50
14	วิเคราะห์ความแปรปรวนของการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริม การอ่านด้านการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่าน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และ ขนาดใหญ่ 51	51
15	วิเคราะห์ความแปรปรวนของการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริม การอ่านด้านการให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่าน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และ ขนาดใหญ่ 52	52
16	วิเคราะห์ความแปรปรวนของการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริม การอ่านด้านเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือส่งเสริมการอ่านของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และ ขนาดใหญ่ 53	53

17	วิเคราะห์ความแปรปรวนของการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริม การอ่านทั้ง 4 ด้าน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่	54
----	---	----

ภูมิหลัง

หนังสือเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ช่วยให้พลเมืองของชาติมีคุณภาพเปรียบเสมือนหนังสือเป็นอาหารทางใจ ซึ่งจำเป็นสำหรับตนเองเท่า ๆ กับอาหารที่รับประทานเพื่อบำรุงร่างกาย แะหนังสือมีหลายประเภท หลายชนิดผู้บริโภคจะต้องรู้จักเลือกให้ถูกต้องเพื่อพัฒนาจิตใจของตนเองให้ก้าวหน้า (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 2522 : 7) การอ่านหนังสือจึงเป็นแนวทางในการที่จะทำให้คนมีความรู้ความฉลาดกว้างขวาง นักอ่านที่ดีจะต้องเป็นผู้เลือกสรรหนังสือที่มีคุณค่าให้แก่ตนเอง หนังสือมีอยู่มากมายหลายชนิด เป็นสิ่งที่ต้องเลือกสรรตามคุณภาพ

การเลือกสรรหนังสือสำหรับเด็กที่เริ่มเรียน เป็นความจำเป็นอย่างหนึ่งในการส่งเสริมประสบการณ์ด้านการอ่านให้เด็กเล็ก ผอ. ปิยะภิญญา (ผอ. ปิยะภิญญา 2522 : 38) กล่าวว่า เด็กเล็กจนถึงระดับประถมศึกษาแม้แต่การอ่านซึ่งบรรจุความรู้สาขาต่าง ๆ ให้เด็กมากมายเกินไป บรรจุความรู้โดยไม่ไต่สัดส่วน หนังสืออ่านประกอบมีน้อยไม่พอเพียงสำหรับเด็กและยังไม่เป็นที่เชิดชวนสำหรับเด็กจะไขว่คว้าหาความรู้จากหนังสือได้ และในปัจจุบันนี้ได้มองเห็นถึงความสำคัญของเด็กและยอมรับกันว่า เด็ก คืออนาคตของชาติ ซึ่งชาติจะเจริญก้าวหน้าเพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของเด็กในวันนี้ จึงได้ให้ความสนใจกับเด็กวัยเริ่มเรียนในอันจะปูพื้นฐานที่ดีให้ สิ่งหนึ่งที่จัดคือ การผลิตหนังสือที่มีคุณภาพเพื่อเด็กเริ่มเรียนทั้งในหน่วยงานเอกชนและราชการ ถึงแม้ว่าจะมีหนังสือสำหรับเด็กวัยเริ่มเรียนออกวางจำหน่ายอยู่ในห้องตลาดมากมายแต่ก็ยังมีมุ่งหวังเพื่อการค้าเป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตร พุทธศักราช 2521 เปลี่ยนระบบการศึกษาในประเทศไทยใหม่เป็นระบบ 6 - 3 - 3

จากการประกาศใช้หลักสูตรใหม่นี้ ครูจะต้องเตรียมความพร้อมทางทักษะด้านต่าง ๆ ให้กับเด็กในวัยเริ่มเรียนหรือนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 อย่างน้อย 3 เดือน ซึ่งการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ นั้น หนังสือเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ครูได้จัดกิจกรรมให้เด็ก

อย่างถูกต้องและตรงกับหลักสูตร แต่หนังสือที่จะใช้เตรียมความพร้อมให้เด็กในท้องถิ่นยังคงมีไม่มากนักไม่เพียงพอ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเห็นความสำคัญในเรื่องนี้จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง มีหน้าที่ดำเนินการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านหนังสือเด็กวัยเริ่มเรียน เรียกว่า คณะกรรมการจัดหาหนังสือสำหรับเด็กวัยเริ่มเรียนเมื่อพุทธศักราช 2521 โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัยเริ่มเรียนมาจัดทำ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อผลิตหนังสือที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก ส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านและเพื่อให้ครูใช้ในการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก เมื่อจัดทำเสร็จเรียบร้อยแล้วจะส่งต้นฉบับให้กรมวิชาการ จัดพิมพ์และส่งให้โรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศโรงเรียนละหนึ่งเล่ม หนังสือเหล่านี้มีลักษณะหนังสือเรียนแต่เป็นหนังสือที่มุ่งหัดอ่าน การจัดทำจึงเน้นทางด้านรูปภาพมากกว่าเนื้อหา รูปเล่มสวยงาม ดึงดูดความสนใจ เนื้อหาภายในเป็นเรื่องรอบตัว ซึ่งพบเห็นเป็นประจำมีตัวละครพูดจา

หนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กวัยเริ่มเรียนนี้มีได้เป็นหนังสือที่ใช้บังคับเรียน แต่เป็นหนังสือเสริมประสบการณ์ประเภทหนึ่งที่กรมวิชาการจัดทำขึ้นและมุ่งให้เกิดนิสัยรักการอ่าน และเนื่องจากเด็กยังอยู่ในวัยที่เริ่มหัดอ่าน ไม่สามารถแบ่งแยกได้ว่าหนังสือเล่มใดเหมาะสมกับตนเองแค่ไหน จึงยังต้องอาศัยผู้อื่นเป็นผู้เลือกสรรให้และแน่นอนว่าการสอนอ่านนั้นต้องเริ่มต้นที่โรงเรียน สุนทร โคตรบรรเทา (สุนทร โคตรบรรเทา 2526 : 31) กล่าวว่า ในระหว่างอายุยังน้อยโรงเรียนจะมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการอ่านเป็นอย่างมาก ถ้าหากมีหนังสือที่ชวนให้เด็กอ่านไว้ในห้องสมุดและบรรณารักษ์ หาดทางล่อใจเด็ก สร้างบรรยากาศที่จะชักชวนให้เด็กเข้าห้องสมุด ดังนั้นโรงเรียนจึงจำเป็นต้องหาทางและวิธีการใหม่ที่จะส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน สนใจหนังสือที่นอกเหนือจากหนังสือแบบเรียน ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในอันที่จะมุ่งเน้นให้เด็กสนใจหนังสือ

ในฐานะที่ผู้วิจัยรับหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ โครงการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กวัยเริ่มเรียน มีความสนใจว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาได้ให้ความสนใจกับหนังสือส่งเสริมการอ่านประเภทนี้ และ ได้ส่งเสริมให้มีการใช้ในการเรียนการสอน พบว่ามีปัญหาในการใช้มาน้อยเพียงใด และหนังสือส่งเสริมการอ่านที่กรมวิชาการจัดทำขึ้นและส่งให้ใช้นั้นพอเพียงหรือไม่ถ้าหนังสือ

ได้รับไม่พอ ได้หาวิธีทางแก้ไขอย่างใด พร้อมกันนั้นได้มีการส่งเสริมเพื่อให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านบ้างหรือไม่ ฉะนั้นสื่อประเภทใดที่โรงเรียนต้องการแตกต่างกัน การจัดหาหนังสือมีความบกพร่องทางด้านไหนบ้าง เพื่อให้ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กเริ่มเรียนจะได้นำผลการวิจัยไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านที่กรมวิชาการจัดทำขึ้นและส่งให้ใช้ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาแยกเป็นรายคำ
2. เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านที่กรมวิชาการจัดทำและส่งให้ใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครกับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
3. เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านที่กรมวิชาการจัดทำและส่งให้ใช้ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน
4. เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านที่กรมวิชาการจัดทำ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเป็นข้อมูลให้กับโครงการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กระดับเริ่มเรียนได้นำไปพัฒนาการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านให้มีประสิทธิภาพต่อไป
2. เพื่อเป็นแนวทางให้ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ ได้กำหนดนโยบายในการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับเด็กวัยเริ่มเรียน ซึ่งกรมวิชาการหาและส่งให้ใช้ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ใน เขตกรุงเทพมหานคร

ประชากรที่ศึกษา คือ ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานครมีจำนวน 420 โรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีจำนวน 35 โรงเรียน รวมจำนวนโรงเรียน 455 โรงเรียน ผู้บริหาร 455 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ

1. กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 222 คน

2. กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 35 คน

, รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 257 คน

ตัวแปรที่จะศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. จังกัดของโรงเรียน แบ่งเป็น
 - 1.1 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
 - 1 2 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. ขนาดของโรงเรียน แบ่งดังนี้
 - 2.1 โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
 - 2.2 โรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง
 - 2.3 โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่

ตัวแปรตาม ได้แก่ การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

สมมติฐานในการศึกษาครั้งนี้ว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครกับ ผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีการส่งเสริมการใช้
หนังสือส่งเสริมการอ่านต่างกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีการส่งเสริม
การใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนให้
การสนับสนุนครูและนักเรียนให้จัดมุมหนังสือส่งเสริมการอ่านในห้องเรียนและห้องสมุด
สนับสนุนค่านงบประมาณ ให้กำลังใจผู้ใช้ ช่วยแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ ส่งเสริมให้มี
การประกวดการอ่าน การเล่านิทาน โต้เวที อันเนื่องมาจากการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน
จัดให้มีประชุมสัมมนา อภิปรายระหว่างครูและเชิญผู้ปกครองมาร่วมด้วย จัดรางวัลให้แก่ผู้เรียน
ดีหรือผู้ทำประโยชน์ด้าน หนังสือส่งเสริมการอ่าน แนะนำให้ครู ผู้ปกครองใช้หนังสือส่งเสริม
การอ่านพร้อมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดทำขึ้นโดยแยกการส่งเสริมการใช้หนังสือเป็น
4 ด้าน คือ

- 1.1 การสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน
- 1.2 การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่าน
- 1.3 การให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่าน
- 1.4 การเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือส่งเสริมการอ่าน

2. หนังสือส่งเสริมการอ่าน หมายถึง หนังสือที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เน้นไป

ทางส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่านยิ่งขึ้น อาจเป็นหนังสือสารคดี นวนิยาย นิทาน ฯลฯ ที่มีลักษณะไม่ขัดต่อวัฒนธรรมประเพณีและศีลธรรมอันดีงาม ให้ความรู้ มีคติและมีสารประโยชน์

3. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ทำหน้าที่บริหารโรงเรียนประถมศึกษาได้แก่ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่

4. โรงเรียนระดับประถมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในเขตกรุงเทพมหานคร

5. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนแตกต่างกัน โดยถือหลักการจัดแบ่งขนาดโรงเรียน ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร 2526 : 1) ดังนี้

- 5.1 โรงเรียนขนาดเล็กมีนักเรียนตั้งแต่ 1 - 400 คน
- 5.2 โรงเรียนขนาดกลางมีนักเรียนตั้งแต่ 401 - 800 คน
- 5.3 โรงเรียนขนาดใหญ่มีนักเรียนตั้งแต่ 801 คนขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประวัติหนังสือเด็กไทย

กล่อมจิตต์ พลายเวทย์ (กล่อมจิตต์ พลายเวทย์ 2522 : 45 - 52) กล่าวถึงประวัติหนังสือเด็กว่า หนังสือสำหรับเด็กของไทยมีมานานแล้ว แต่ยากที่จะกำหนดให้แน่ชัดลงไปได้ว่าเริ่มมีมาแต่เมื่อใด ไทยเรามีนิทานพื้นเมือง ทำนาน และบทกลอน กล่อมเด็กที่ใช้เล่า และขับกล่อมร้อง ๆ กันมาโดยไม่ได้จดบันทึกลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งของภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออก แต่เท่าที่ปรากฏหลักฐานรวบรวมได้นั้น หนังสือสำหรับเด็กในระยะแรก ๆ ปรากฏในรูปของสมุดข่อย มักเป็นเรื่องทานอง สอนศีลธรรมและพุทธศาสนา เช่น พระยาฉันทันต์ นกกระจาบ สุนันทกุมาร สังข์ทอง นอกจากนี้ก็มีเรื่องยาวสำหรับผู้ใหญ่ที่เด็ก ๆ ก็สนใจและชอบอ่านเป็นตอน ๆ เช่น พระอภัยมณี ขุนช้างขุนแผน เป็นต้น หนังสือสำหรับเด็กในระยะแรก ๆ นี้ เขียนเป็นกาพย์กลอนแทบทั้งสิ้น และมักไม่ปรากฏนามผู้แต่ง

ระหว่าง พ.ศ. 2430 - 2471 หนังสือสำหรับเด็กได้รับการขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะเป็นระยะแรกแห่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้ผลิตหนังสือแบบเรียนเร็วขึ้นมาใช้แทน มูลบทบรรพกิจ ของพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) ซึ่งเป็นหนังสือแบบหัดอ่านของเด็กไทยในสมัยรัชกาลที่ 5 ตั้งแต่ พ.ศ. 2440 เป็นต้นมา กระทรวงศึกษาธิการได้จัดพิมพ์หนังสือแบบหัดอ่านออกมาหลายชุด เช่น แบบสอนอ่านภูมิศาสตร์ ชุดจิตกวีนิพนธ์ โดยคัดเลือกคัดทอนจากวรรณคดีบางเรื่อง, เช่น สังข์ทอง อิเหนา ราชาริราช และชุดหนังสืออ่านนิทานสุภาษิต เช่น หนังสือธรรมจริยา นิทานสุภาษิต กรมราชบัณฑิต กระทรวงศึกษาธิการ จัดทำหนังสือสำหรับเด็กที่ไม่ใช่หนังสือแบบเรียนหลายเล่มในระหว่างปี พ.ศ. 2456 - 2462 เช่น เด็กที่เมืองจีน เด็กที่เมืองญี่ปุ่น นายแจ๊คผู้ขายผัก

พ.ศ. 2463 สมเด็จพระยาราชราชนุภาพโปรดให้กระทรวงศึกษาธิการรวบรวมบทกลอนเด็กที่ใช้ขับกล่อมอยู่ตามหัวเมืองภาคต่าง ๆ แล้วรวมพิมพ์เป็นเล่ม เรียกชื่อว่า บทกลอนกล่อมเด็ก

นอกจากกระทรวงศึกษาธิการจะมีบทบาทในการผลิตหนังสือสำหรับเด็กออกมาอย่างมากมายแล้ว โรงเรียนก็มีบทบาทในการผลิตหนังสือสำหรับเด็กเช่นกัน หนังสือพิมพ์สำหรับเด็กจัดทำในโรงเรียนเล่มแรก เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2435 คือ แสงอรุณของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ซึ่งเป็นแนวทางให้มีหนังสือพิมพ์ของนักเรียนเกิดขึ้นในโรงเรียนอื่น ๆ อีก เช่น อัสสัมชัญอุโฆษสมัย สวนกุหลาบวิทยาลัย แดงการณศึกษาเทพศิรินทร์ ราชนีบารุง เป็นต้น เอกชนได้จัดพิมพ์หนังสือสำหรับเด็กเล่มแรก ๆ ออกมาหลายเล่ม เช่น อิศปกรณ โดยโรงพิมพ์ศึกษาพิมพ์การ เป็นหนังสือสำหรับเด็กที่เก่าแก่ที่สุดเล่มหนึ่งของไทย เทพปภิรดา โดย นาย บี. โอ. คาคโรท์ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสวนกุหลาบ นิตยสารสำหรับเด็กเล่มแรกของไทยที่จัดทำโดยเอกชน คือ เด็กไทย ของโรงพิมพ์เจริญผล ส่วนนิตยสารสำหรับเด็กที่แพร่หลายที่สุดในระยะแรก คือ หนังสือพิมพ์นักเรียนของ นายแซ เศรษฐบุกร แรกออกอยู่เพียง 3 - 4 ปีก็เลิกไป

กระทรวงศึกษาธิการจัดทำหนังสือชุดอ่านประกอบ โดยมากเขียนโดยหลวงกীরกวิทย์ไพฑูรย์ เช่นเรื่อง นกกางเขน แมวสีสวาด คอกรักสัตว์แสนรู้ ชีวิตลูกสัตว์ต่าง ๆ อุดมเด็กดี และไม่เป็นไรล้มเสียเถิด ซึ่งบางเรื่องยังใช้อ่านประกอบการเรียนในโรงเรียนอยู่จนทุกวันนี้

ในปี พ.ศ. 2491 ศุภสภาได้รับเงินอุดหนุนจากกระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งสำนักวรรณกรรมการศึกษา พิมพ์นิตานสำหรับเด็กออกมา 2 ชุด คือ คลังนิยาย และ นิตานประทีปทอง เป็นที่นิยมของเด็ก ๆ อย่างมาก สำนักวรรณกรรมการศึกษาได้ออมนไปอยู่ในสังกัดของศุภสภา จัดพิมพ์หนังสือสำหรับเด็กออกมาอีกหลายเล่ม ผลสำเร็จของสำนักวรรณกรรมการศึกษาในครั้งนั้นทำให้สำนักพิมพ์เอกชนจัดพิมพ์หนังสือสำหรับเด็ก

ออกจำหน่ายบ้าง เช่น บริษัทประชาชนพิมพ์ เทพนิยาย นิทานแสนสนุก นิทานแสนสำราญ
จำหน่ายในราคาเล่มละ 1 บาท สำนักพิมพ์บางแห่งจัดทำหนังสือความรู้รอบตัวราคาถูกเพียง
เล่มละ 50 สตางค์

เริ่มมีการแปลเรื่องสำหรับเด็กของต่างประเทศมาเป็นภาษาไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2493
เช่น สี่ครุฑี่ ไส้กั และขวัญใจของหนู เป็นกัน และในปีเดียวกันนี้เอง นิตยสาร
สแตนคาร์คส์คิวเคน ชับพล์เบนท์ ซึ่งให้ความรู้ด้านภาษาอังกฤษแก่เด็กไทยออกมาสู่ท้องตลาด
และได้รับความนิยมจากเด็กนักเรียนไทยอยู่เนืองนิตย์จึงได้เลิกไป นอกจากนิตยสาร
ประเภทที่ให้ความรู้ทางภาษาแก่เด็กแล้ว ยังมีนิตยสารทั่วไปสำหรับเด็ก จัดทำโดยเอกชน
ออกมาอีกหลายฉบับ เช่น ชัยพลกษ์ ของไทยวัฒนาพานิช วรรณสาร ของการพิมพ์สภีร์สาร

กระทรวงศึกษาธิการพิมพ์หนังสืออ่านประกอบสำหรับเด็กระดับประถมศึกษาหลาย
เล่มในปี พ.ศ. 2494 เช่นเรื่อง เป็นอะไรดี ขอแม่ให้ลูกนก เป็ดหาย เป็นกัน

ตั้งแต่ พ.ศ. 2502 เป็นต้นมา หนังสือสำหรับเด็กคล้ายความคึกคักครั้ง
หนึ่งจนถึง พ.ศ. 2507 พูนศรี ถมวังรัชสิทธิ์ ผู้คลุกคลีอยู่กับครูและเด็กเล็ก ๆ มา
เป็นเวลานาน ได้จัดทำนิตยสารทั่วไปสำหรับเด็ก หนูน้อยกลอยใจ

องค์การลาของครูสุภามิมีบทบาทสำคัญในการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กออกจำหน่าย
ราคาถูก และคุณภาพเป็นที่นิยมนานของเด็ก ๆ มาก เริ่มด้วยหนังสือชุดภาพและการ์ตูน
ราคาเล่มละ 2.50 - 3.50 บาท โดยมากเป็นนิทานแปลก เช่น เจ้าหญิงนิทรา
แมวเจ้าปัญญา เป็นนิทานไทยก็มี เช่น พระไชยสุริยา เป็นกัน เขียนคาบบรรยายเป็น
กลอนง่าย ๆ ชุดความรู้ไทย ราคาเล่มละ 7 บาท ให้ความรู้แก่เด็กในหมวดวิชาต่าง ๆ
เช่น ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และนิทานเล่มเล็กสำหรับเด็กราคาเล่มละ 1 บาท

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยจัดพิมพ์หนังสือเล่มเล็กราคาถูกเพียงเล่มละ
1 - 2 บาท มีทั้งเรื่องที่นักเขียนเขียนขึ้นเอง และแปลหรือดัดแปลงจากนิทานภาษา
ต่างประเทศ จัดพิมพ์เนื่องในวันเด็ก พ.ศ. 2502 และไม่ได้พิมพ์เพิ่มเติมอีกเลย จนถึง
ปี พ.ศ. 2522 จึงได้นำมาพิมพ์ในรูปเล่มใหม่รวม 10 เล่ม บรรจุลงในกระทู้ควงงาม
เพื่อเป็นที่ระลึกปีเด็กสากล 2522

6 เนื่องจากการจัดหาหนังสือสำหรับเด็กต้องใช้เงินทุนค่อนข้างสูง และจำนวน
 จาหนายกกว่าหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ จึงเป็นอุปสรรคในการจัดพิมพ์เรื่อยมา พระบาทสมเด็จพระ
 พระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงตระหนักถึงอุปสรรคเรื่องนี้ และทรงเห็นความสำคัญใน
 การส่งเสริมการผลิตหนังสือเด็กที่มีคุณภาพสูงทั้งในค่านเนื้อเรื่องและภาพประกอบ จึงทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์เป็นส่วนพระองค์ให้จัดพิมพ์หนังสือ
 สำหรับเด็กในปี พ.ศ. 2509 ก็คือเรื่อง ตรีชนูไชย ของหม่อมหลวงมนีรัตน์ บุนนาค
 และ ณ ชายหาสะอาคทราบ โดยหม่อมคุณหญิง บริพัตร และ พาณี เชื้อวานิช นอก
 จากนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชดำริให้คณะกรรมการโครงการ
 สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน ดำเนินการ จัดหาหนังสือสารานุกรมไทย มีพลโทพระยา-
 ศัลวิธานนิเทศ เป็นประธาน สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนเล่มแรกพิมพ์ออกมาในปี
 พ.ศ. 2510 และเล่มต่อ ๆ ไปกำลังทยอย พิมพ์ตามออกมา กำหนดว่าจะมีออกมารวมทั้ง
 กัน 10 เล่ม

ทั้งนี้ ตั้งแต่ พ.ศ. 2483 กระทรวงศึกษาธิการได้ตั้งโรงเรียนอนุบาลขึ้น และได้ส่ง
 ครูอนุบาลไปศึกษาวิชาอนุบาลมาจากประเทศญี่ปุ่น พวกอาจารย์อนุบาลได้ช่วยกันแต่งตำรา
 อนุบาลและหนังสือสำหรับเด็กขึ้นใช้ในโรงเรียนอนุบาลเพิ่มขึ้นตามลำดับ และตั้งแต่
 พ.ศ. 2472 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดการประกวดให้รางวัลหนังสือเด็กทุกปีมา ร่วมกับ
 งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ และโดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นปีเด็กสากล สมาคม
 ผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย ได้ส่งเสริมให้สมาชิกช่วยกันเร่งพิมพ์หนังสือ
 เด็กออกเผยแพร่ให้มากขึ้น โดยร่วมมือกับศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ความจำเป็นของหนังสือที่มีไว้แบบเรียน

／จินตนา ไบกาซูย์ (จินตนา ไบกาซูย์ 2520 : 21) กล่าวว่า หนังสือ
 ส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน ให้มีพัฒนาการทางการอ่าน

และนิสัยรักการอ่านคงอยู่ตลอดไป ความสำคัญของหนังสือที่มีไช้แบบเรียนทวีมากขึ้น
เมื่อนโยบายของรัฐบาลต้องการแบบเรียนจำนวนน้อยที่สุดเท่าที่มีความจำเป็น แบบเรียน
อาจจะมีเพียง 1 เล่ม หรือ 2 เล่ม ในแต่ละชั้น เมื่อเป็นเช่นนี้ครูผู้สอนจะยึดเอา
ความรู้จากแบบเรียนเป็นมาตรฐานย่อมไม่เพียงพอ กระบวนการเรียนสอนเน้นกิจกรรม
ด้านอื่น ๆ มากยิ่งขึ้น หนังสือที่มีไช้แบบเรียนจึงเข้ามามีบทบาท ตามหลักสูตรพุทธศักราช
2521 มีจุดประสงค์ทั่วไปกล่าวไว้อย่างชัดเจนในเรื่องการอ่านหนังสือที่มีไช้แบบเรียน
ในข้อ 5 (หลักสูตรพุทธศักราช 2521 : 8) "...ให้มีความรักการอ่าน รู้จักเลือก
หนังสืออ่าน และใช้เวลาว่างในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือ สื่อมวลชน และ
แหล่งความรู้ทาง ๆ "

เมื่อความสำคัญของหนังสือที่มีไช้แบบเรียนทวีมากขึ้น ครูและนักเรียนใช้หนังสือ
เหล่านี้มากขึ้น จะมีคำถามว่าจะหาหนังสือเหล่านี้ได้ที่ใด ใครจะเป็นผู้รับผิดชอบจัดหา
หนังสือเหล่านี้ให้โรงเรียน การจัดหาหนังสือเหล่านี้ไม่ใช่้งานง่าย ๆ อีกทั้งลงทุนจำนวน
มากเพื่อผลิตหนังสือเหล่านี้จำหน่ายในราคาถูก เพื่อให้โรงเรียนที่มีงบประมาณน้อยจัดซื้อ
เข้าห้องสมุดได้ และในกรณีที่โรงเรียนไม่มีงบประมาณมากพอที่จะซื้อได้ แต่ความจำเป็น
ของการใช้หนังสือยังคงมีอยู่ก็อาจใช้วิธีการแจกโดยไม่คิดมูลค่า ซึ่งการผลิตหนังสือเช่นนั้น
คงไม่มีเอกชนแห่งใดกล้าเสี่ยงลงทุนแน่นอน หน่วยงานราชการจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบโดย
ตรง โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีศูนย์พัฒนาหนังสือของกรมวิชาการทำหน้าที่
รับผิดชอบการจัดหาหนังสือที่มีไช้แบบเรียนขึ้น โครงการจัดหาหนังสือสำหรับเด็กเริ่มเรียน
จะผลิตหนังสือสำหรับเด็กวัยเริ่มเรียน และระดับประถมศึกษาปีที่ 1 จัดส่งให้โรงเรียน
เป็นตัวอย่างโดยไม่คิดมูลค่าไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศโรงเรียนละเล่ม ถ้าโรงเรียน
ใดต้องการมากกว่าให้ซื้อได้จากศึกษาภัณฑ์ หรือองค์การการค้าของคุรุสภา ซึ่งจะเป็นผู้จัด
จำหน่าย

กอ สวัสดิ์พานิชย์ (กอ สวัสดิ์พานิชย์ 2507 : 32 - 33) กล่าวว่า
หนังสือเรียนประเภทที่สอง ได้แก่หนังสืออ่านประกอบบทเรียน หนังสือประเภทนี้เขียน

ขึ้นเพื่อให้ความรู้เพิ่มเติมแก่เด็กเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผู้เขียนไม่จำเป็นต้องยึดหลักสูตรเป็นแนวในการเขียนเหมือนหนังสือแบบเรียน โดยมากมักจะเลือกเขียนตามหัวข้อซึ่งเห็นว่าเด็กควรจะสนใจเพิ่มเติมเป็นพิเศษ หนังสือประเภทนี้อาจมีชื่อว่า ปาโมของเรา ซึ่งเป็นการให้ความรู้เพิ่มเติมทางภูมิศาสตร์ หรืออาจเป็นประวัติบุคคลสำคัญ ซึ่งให้ความรู้ทางคานประวัติศาสตร์ ซึ่งให้ความรู้ทางคานประวัติศาสตร์ เป็นคน กระบวนการศึกษาการมองเห็นความสำคัญของหนังสือประเภทนี้ จึงได้วางหลักการไว้ว่าจะต้องมีการทบทวนกันเสียก่อน จึงจะอนุญาตให้ใช้เป็นหนังสืออ่านประกอบบทเรียนในโรงเรียนได้

กุลเชรสทา (Kulshreshtha 1972 15 - 16) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

1. เพื่อเนื้อหาบางข้อที่ไม่สามารถบรรจุไว้ในแบบเรียนได้หมด
2. เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะในการอ่านให้แก่เด็ก ฝึกให้เด็กอ่านได้รวดเร็ว เนื้อหานั้นเป็นสิ่งเร้าใจให้เด็กอ่าน
3. เพื่อกระตุ้นให้เด็กมีความสนใจการอ่าน ซึ่งจะ เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้เด็กขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมต่อไป
4. เพื่อให้เด็กรู้จักการเลือกหนังสืออ่านได้ตามความสนใจ
5. เพื่อให้เด็กเกิดความซาบซึ้ง มีความคิดรวบยอดในคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ทั้งทางคานวิทยาศาสตร์ สังคม การคานในชีวิตประจำวัน
6. เพื่อให้เด็กรู้จักคุณค่าของมนุษย์ มีความคิตอ่านทางสังคม เกิดความนิยมในชาติ เห็นคุณค่าของวัฒนธรรม
7. เพื่อสนองความสามารถพิเศษ ความอยากรู้อยากเห็น และใฝ่หาความรู้ใหม่ ๆ จากหนังสือ
8. เพื่อปลูกฝังให้เด็กอ่านหนังสือหลาย ๆ เล่ม ตามความสนใจ

ความสนใจในการอ่านของเด็ก

ผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบต่อการอ่านของเด็ก ควรจะคำนึงถึงความเจริญในแต่ละช่วงวัย โดยอาศัยทฤษฎีและความสนใจของเด็กเป็นหลัก และควรคำนึงถึงลักษณะพิเศษและความต้องการของเด็กในวัยที่ต่างกันของอายุและขั้นตอน ในขณะที่เดียวกันสิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงคือ เด็กแต่ละคนย่อมมีเอกลักษณ์ในการเจริญเติบโตเป็นของตนเอง จึงควรนำมาพิจารณาในการคัดเลือกหนังสือให้เด็กให้เหมาะสมกับขั้นตอนของเด็กแต่ละคน

ชาลอตท เอส ฮัค และ คอริส ยังคูน (Charlott S. Huck & Doris Young Kuhn. อ้างจาก สุปรียา โคจรสวัสดิ์ 2522 : 38 - 39) ได้กล่าวถึงความสนใจในการอ่านของเด็กโดยสรุปดังนี้

ความสนใจและขั้นตอนการเจริญเติบโต

อายุ	ลักษณะพิเศษ	ความสนใจ
2 - 4 ปี	มีความเร็วในการพัฒนาทางภาษา กิจกรรมต่อเนื่องมักสนใจในเวลาสั้น ๆ	สนใจในคำท่าง ๆ ขึ้นชมในคำที่สัมผัสกัน ชอบสิ่งไร้สาระและชอบความซ้ำ ของฟังนิทานซ้ำ ๆ ชอบรูปที่มีขนาดใหญ่ มีสีสันสดใส ชอบการหนังสือที่เป็นเรื่องสั้น ๆ ชอบการได้มีส่วนร่วมในการเรียกชื่อสิ่งต่าง ๆ คาสัมผัสและวลีซ้ำ ๆ

อายุ	ลักษณะพิเศษ	ความสนใจ
4 - 6 ปี	สนใจพฤติกรรมของตนเอง	ชอบเรื่องราวที่ตนสามารถเข้าใจได้ชัดเจน เรื่องที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับตนเอง ชอบที่จะให้ตัวเองของเรื่อง เป็นข้อตน
	อยากรู้ อยากเห็น	ชอบเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน สักวันเลี้ยงของเล่น บานคนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมของเขา
	สามารถเกิดความคิดรวบยอดจากประสบการณ์ของตนเอง	ชอบเรื่องต่าง ๆ ที่จะช่วยให้เขาเข้าใจเรื่องต่าง ๆ ได้จากหนังสือภาพ (หนังสือเด็กเริ่มเรียน)
	ชอบเพื่อน	ชอบเรื่องสิ่งที่ไม่ใช่ชีวิต ให้เป็นบุคคล
	ต้องการความอบอุ่นและความปลอดภัยจากผู้ใหญ่	ชอบพบกับสัตว์ นางฟ้า เทวดา ชอบใกล้ชิดกับครูหรือผู้ปกครองในเวลาเล่านิทาน เริ่มมีประสบการณ์กับวรรณคดีสำหรับเด็ก สนใจเรื่องที่มีความถูกต้องและจบอย่าง เป็นสุข
	เริ่มเป็นท้าวของตัวเอง	ชอบเรื่องที่เป็นประสบการณ์ใหม่เกี่ยวกับชีวิตสิ่งแวดล้อมธรรมชาติของคน ท้าวดลกขบขัน

จินตนา ไบกาซูยี (จินตนา ไบกาซูยี 2525 : 5) ได้กล่าวถึงจิตวิทยา
 ความสนใจในการอ่านของเด็กไว้ว่า ในการเขียนเรื่องให้เด็กอ่านจะเป็นหนังสือภาพ
 หนังสือเรื่อง ความสนใจในการอ่านของเด็กที่อยู่ทางวัยนั้นก็แตกต่างกันไปด้วย ดังนั้น
 ผู้จัดทำหนังสือเหล่านี้จะต้องรู้ความต้องการของเด็กในแต่ละวัย ความสามารถในการ
 อ่านหนังสือของเด็ก การใช้ภาษาของเด็ก ตลอดจนความสั้นยาวของเรื่อง การดำเนิน
 เรื่องง่ายหรือซับซ้อน อุปนิสัยของตัวละคร เมื่อเปรียบเทียบกับผู้อ่าน เพื่อจะได้ผลิตหนังสือ
 ที่สนองความต้องการของผู้อ่านได้ ความสนใจในการอ่านของเด็กมีดังนี้

เด็กวัยเริ่มเรียน (2 - 5 ขวบ) เด็กวัยนี้ยังอ่านหนังสือไม่ออกก็ แต่รูปภาพ
 และฟังเรื่องราวได้ มีความสนใจในตนเองและเด็กในวัยเดียวกัน ชอบพูดคล่องจอง
 ความสามารถในการอ่านเริ่มอ่านเป็นคำ และเริ่มจดจำใหม่ ชอบคุยสัพเพเหระสัพเพสา
 ชอบสัพเพเหระ ภาษาสัพเพเหระ โดยเฉพาะสัพเพเหระที่ตนเองได้เจอ ชอบดูรูปและฟังเรื่องที่อยู่ในสิ่ง
 แวดล้อมของตนเอง เช่น เด็กอยู่ใกล้แม่น้ำ ชอบดูภาพเรือ เด็กชอบรถ ชอบดูภาพวัว
 เกวียน เป็นต้น บทกลอนเด็ก ทอกลอน สุนทรีย นิทาน นิทานคาถากลอน ปริศนาคาถากลอน
 และเรื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับสัพเพเหระที่พูดได้ คิด และหาเหมือนมนุษย์ สังคมของสัพเพเหระ
 การดำเนินชีวิตของครอบครัว การเผชิญกับสัพเพเหระทาง ๆ

บันลือ พฤษะวัน (บันลือ พฤษะวัน 2521 : 31) กล่าวว่า ลักษณะการ
 อ่านเริ่มตั้งแต่สองพด จนกระทั่งเขาเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คือ

1. วัยก่อนเขาเรียน มีพัฒนาการที่มีการพัฒนาทางภาษาอย่างรวดเร็ว เด็ก
 เรียนได้จากการฟัง การท่องเทียว ผูกพด ผูกโซ่ถ้อยคำในกลุ่มเพื่อนและครอบครัว ยิ่งถ้า
 เด็กได้ฟังนิทานบ่อย ๆ ก็จะสามารถติดตามเรื่องราวได้ดี
2. ระยะเวลาที่เด็กเริ่มใช้สายตา สังเกต มีการรับรู้ชัดขึ้น และเร็วขึ้น สามารถ
 เปลี่ยนเสียงเปลี่ยนเสียงและทิศทางที่มาของเสียง
3. การที่จะช่วยให้เด็กเข้าใจจากพดได้ก็ ได้แก่ การฟังนิทาน ทั้งนี้อาศัยปัจจัย
 สำคัญ คือ สุนทรีย การเห็น และการฟัง

4. พัฒนาการทางสังคมของเด็กและวัยรุ่น จะช่วยให้เด็กมีสมาธิในการฟัง และตั้งใจอ่านได้

5. พื้นฐานประสบการณ์ในภาษาที่เด็กใช้ จะมีผลสำคัญในด้านการฟัง การพูด

ความรับผิดชอบของครูมีได้สิ้นสุดที่การดำเนินการสอนให้เด็กสามารถอ่านหนังสือได้เท่านั้น หน้าที่อีกส่วนหนึ่งคือ การส่งเสริมให้เด็กสามารถอ่านหนังสือตามลำพังได้ เมื่อเด็กมีความสนใจในการอ่าน มีนิสัยรักการอ่าน สิ่งอื่นก็จะเกิดตามเป็นผลพลอยได้ จากการอ่านอีกมาก เช่น ทักษะการเขียน การสนทนา การเล่าเรื่อง และความคิดสร้างสรรค์ต่าง ๆ เป็นต้น สทริกแลนด์ (Strickland. 1969 . 244) กล่าวถึงการอ่านว่า การอ่านจากการอ่านไม่เป็นการเพียงพอที่จะให้เด็กเขียนที่อ่านที่แท้จริง เด็กจะท้อถอยมากกว่าการอ่าน เพื่อที่จะได้อ่านได้เร็วขึ้น มีทักษะในการอ่าน และได้รับความพอใจจากการอ่าน เด็กควรจะได้รับภาระ ทุนให้อ่านหนังสืออย่างกว้างขวาง ดังนั้นวิธีการส่งเสริมการอ่านจึงเป็นหัวใจสำคัญอีกส่วนหนึ่ง บันลือ พฤกษ์วัน (บันลือ พฤกษ์วัน 2521 : 124) กล่าวว่า การส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็ก เริ่มเรียนดังนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อมในการอ่าน

การมีหนังสือ ๆ ที่เด็กจะอ่าน นั่นคือ หนังสือที่จัดไว้จะทองได้รับการคัดเลือกอย่างถี่ มีหลายรสนิยมแบบที่เด็กสนใจ

เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดที่สำหรับอ่าน เช่น การจัดมุมหนังสือในห้องเรียน ห้องสมุด เพื่อที่เด็กจะได้มีโอกาสอ่านหนังสือให้มากที่สุด

จัดแสดงหนังสือใหม่ที่น่าสนใจ อาจหาป้ายประกาศ (Book Show) เขียนข้อความง่าย เพื่อหาหาชวนให้สงสัยและเกิดความ

2. ให้เด็กมีส่วนร่วมในการรับรู้และการแสดงออกโดยตรง

จัดหาหนังสือสำหรับอ่านออกเสียง อ่านให้ฟัง หรือให้เด็กได้มีโอกาสอ่านจากภาพเลือกอ่านเองได้ตามความพอใจ

ใช้วิธีการเล่านิทาน เล่านิทานสนุกสั้น ๆ ให้ฟัง เป็นประจำ อาจเป็นเรื่องในหนังสืออ่านประกอบที่มีอยู่ในห้องเรียน และการกระตุ้นให้เด็กสนใจในการอ่านด้วยการใช้อุปกรณ์ช่วยในการเล่านิทาน

ให้เด็กมีส่วนร่วมในการเล่านิทาน โดยการแสดงท่าทางประกอบ หรือเป็นผู้เล่าทอดาเขารู้เรื่องนั้น

3. การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ช่วยในการฟัง

ใช้วิทยุโดยการให้อ่านข่าว เพื่อให้เด็กสนใจในการที่จะอ่านออกเสียงให้ถูกต้อง

การใช้สไลด์ช่วยในการอ่านโดยถ่ายจากหนังสือแต่ละหน้า หรือถ่ายจากการทำหุ่นเกี่ยวกับนิทาน มีคำบรรยายจะช่วยให้เด็กสนใจอ่านและที่เป็นประโยชน์มาก คือ การได้เห็นทั้งภาพและคำบรรยายพร้อมกัน

ใช้เครื่องบันทึกเสียงการอ่านของเด็ก เด็กเองก็สนใจที่จะตรวจสอบความสามารถในการอ่านของตนเอง และแก้ไขข้อบกพร่องของตัวเอง

4. การประสานงานกับผู้นปกครองทางบ้าน

เป็นความจำเป็นที่จะต้องประสานงานกับผู้นปกครอง เพื่อให้ผู้นปกครองร่วมรับรู้พฤติกรรมของเด็ก อาจจะเชิญผู้นปกครองมาร่วมงานของโรงเรียน เป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เด็กสนใจ บางคนอาจช่วยหาหน้าที่เล่านิทานให้เด็กฟัง แล้วให้เด็กเล่านิทานจากผู้นปกครองมาถ่ายทอดให้เพื่อน ๆ ฟัง

5. การส่งเสริมความเข้าใจ

ให้เด็กรายงานเรื่องที่เด็กอ่านโดยการพูดคุยถึงเรื่องที่เขาสอบจากการอ่านจะนำไปสู่การแสดงละครสมมุติ เช่น ให้เด็กเป็นกวีละคร แล้วแสดงบทบาทตามเรื่องที่เขาสงใจ

สุจริท เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรวรย์ (สุจริท เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรวรย์ 2522 : 3) กล่าวถึงหลักสำคัญบางประการที่ควรคำนึงถึง การสอนอ่าน โดยสรุปดังนี้

1. ครูควรคำนึงถึงความพร้อม ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ ของนักเรียนที่มีต่อการอ่าน
2. ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดี มองเห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการอ่าน เน้นให้เด็กเห็นความสำคัญของการอ่าน ว่าเป็นทางที่จะแสวงหาความรู้ทาง ๆ ได้เป็นอย่างดี
3. ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการอ่านหนังสือหลาย ๆ ประเภท ใช้วิธีการสอนหลาย ๆ วิธี เพื่อให้การเรียนการสอนน่าสนใจ และมีประสิทธิภาพ
4. ครูควรคำนึงถึงการจับใจความสำคัญ โดยฝึกให้นักเรียนตีความ และ หาข้อคิดจากหนังสือที่อ่าน
5. สร้างและปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักในการอ่าน โดยผู้ช่วยส่งเสริมให้เด็ก รักการอ่าน มีใจแก่เพียงครูแถมเดียว แะจะประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่าย เช่น ผู้ปกครอง บรรณารักษ์ ผู้บริหารโรงเรียน และหน่วยงานต่าง ๆ
6. ส่งเสริมให้เด็กใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการอ่านหนังสือ
7. ควรประเมินผลและวัดผลการอ่านของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา พร้อมทั้ง แนะนำให้นักเรียนรู้จักประเมินผลการอ่านของตนเองด้วย

โรงเรียนเป็นผู้สนับสนุนการอ่านหนังสือ

ละเมียด ลิ้มอักษร (ละเมียด ลิ้มอักษร 2519 : 30) กล่าวว่า โรงเรียนจะต้องช่วยแนะแนวทางให้เด็กไม่ควรปล่อยไปตามเรื่องโดยเสนอยุทธยาของ โรงเรียนในเรื่องการส่งเสริมการอ่านของเด็กดังนี้

1. จัดห้องสมุดของโรงเรียน หรือห้องสมุดของห้องเรียน หรือมุมห้องสมุดประจำห้องเรียน โดยรวบรวมหนังสือเท่าที่โรงเรียนจะหาได้ หรือยืมให้เด็กนาหนังสือมาจากบ้านเพื่อแลกเปลี่ยนกันอ่าน กำหนดเวลาการใช้ห้องสมุดเข้าในการการสอน ครูหรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดนำเรื่องใดเรื่องหนึ่งเล่าให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนอ่านทบทวนเองจนจบ หรือให้นักเรียนนำเรื่องที่อ่านแล้วคัดกันเล่าให้เพื่อนในชั้นฟัง ซึ่งอาจแบ่งเด็กเป็นกลุ่มก็ได้แล้วแต่ความสะดวกของครู มีการวิจารณ์เรื่องที่นำมาเล่า จะได้เป็นการช่วยกันให้เด็กเกิดความสนุกสนาน และความสนใจในการที่จะอ่านหนังสือมากขึ้น จนคิดเป็นนิสัยในที่สุด

2. โรงเรียนอาจรวมกลุ่มกันจัดนิทรรศการหนังสือ หรือจัดการอภิปรายเรื่องเกี่ยวกับหนังสือด้วยความร่วมมือของครูใหญ่ ครูในโรงเรียน ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้สนใจในเรื่องหนังสือ พิจารณาคัดหาทางส่งเสริมให้เด็กสนใจและรักการอ่านหนังสือยิ่งขึ้น

3. จัดสัปดาห์หนังสือหรือนิทรรศการหนังสือขึ้นในโรงเรียน จัดให้มีการเล่านิทาน แต่งเรื่อง ขึ้น

4. ในกรณีที่มีการให้รางวัล อาจจัดหนังสือที่เหมาะสมและน่าสนใจสำหรับเด็กให้เป็นรางวัล

5. เลือกหนังสือที่ดีและเหมาะสมสำหรับเด็ก เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม หรือหนังสือประกอบการเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กนิสัยรักการอ่าน รักการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง จะช่วยให้เด็กมีความสนใจในการอ่านกว้างขวางขึ้น

6. พานักเรียนไปดูการจัดนิทรรศการหนังสือที่สมาคมหรือองค์กรต่าง ๆ จัดขึ้น เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสใกล้ชิดและรู้จักหนังสือมากขึ้น

มาลินี นิมเสมอ (มาลินี นิมเสมอ 2523 : 27) กล่าวว่า ครูและโรงเรียนมีบทบาทสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าพ่อแม่และผู้ปกครอง เพราะโรงเรียนเป็นสถานที่แห่งแรกที่เด็กจะได้อ่านหนังสือ โรงเรียนจะส่งเสริมการอ่านหนังสือของเด็กได้โดยการจัดให้มีห้องสมุดในโรงเรียน หรือจัดมุมหนังสือในห้องเรียน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่ช่วย

ในการอ่านของเด็ก เช่น การจัดนิทรรศการ การปาฐกถา โทวาที แข่งขันเล่านิทาน ประกวดคำขวัญ ร้อยแก้ว และร้อยกรอง ฯลฯ รางวัลต่าง ๆ ที่จะจูงใจให้เด็กสนใจการประกวด หรือแข่งขัน ก็ควรจะเป็นหนังสือที่เด็กสนใจ ครูมีส่วนช่วยปลูกฝังให้เด็กรักการอ่านอย่างมาก เพราะครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็ก รองจากพ่อแม่และผู้ปกครอง โดยช่วยแนะนำให้เด็กรู้จักอ่านหนังสือประกอบการเรียนวิชาต่าง ๆ เด็กรู้จักใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ และใช้เวลาว่างโดยการอ่านหนังสือที่มุกตลก เพื่อพัฒนาสติปัญญาความคิด

นพพร เพ็ชรพิบูล (นพพร เพ็ชรพิบูล 2522 : 13) กล่าวว่า เด็กวัยก่อนเข้าเรียนจะชอบรูปภาพ ชอบให้มีคนอ่านให้ฟังพร้อมกับดูรูปและชอบนิทานสั้น ๆ ง่าย โดยกล่าวถึงบทบาทของโรงเรียนไว้ว่า "โรงเรียนเป็นแหล่งที่สองที่เด็กจะคุ้นเคย ครูควรมีหน้าที่ในการส่งเสริมให้เด็กอ่านหนังสือ เพราะนอกจากจะทำให้เด็กได้รับการอ่านแล้ว ยังทำให้เด็กได้รับการเรียน รักการศึกษาค้นคว้าอีกด้วย การส่งเสริมการอ่านของเด็กมีหลายวิธี เช่น การมอบหมายให้เด็กอ่านหนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสารที่ครูกำหนดให้ หรือครูหาหนังสือให้เด็กเลือก เมื่อเด็กอ่านจบให้เขียนข้อคิดเห็นหรือบทวิจารณ์ส่งครู หรือให้ออกมารายงานหน้าชั้นเรียนตามโอกาส เป็นการฝึกให้เด็กกล้าหาญ ฝึกการพูด และฝึกการอ่านได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้น ครูอาจให้เด็กรวมหาปัญหาจากหนังสือ แสดงละคร โทวาที หรืออภิปรายเกี่ยวกับหนังสือ ฯลฯ ซึ่งทั้งนี้ของอาศัยความกระตือรือร้น และความคิดสร้างสรรค์ของครู เป็นหลักด้วย

แมนาส ขวลิก (แมนาส ขวลิก 2526 : 52 - 55 แปลจาก

Promotion of the Reading Habit) เสนอกิจกรรมและแนวทางปฏิบัติเสนอแนะ เพื่อส่งเสริมการอ่านมีดังนี้

1. ปลูกฝังให้เกิดความรักหนังสือ

1.1 สอนให้อ่านในโรงเรียนชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษา เพื่อการนี้จำเป็นต้องมีการฝึกอบรมวิชาการสอนอ่านโดยเฉพาะให้แก่ครูไม่ว่าจะเป็นครูเพิ่งเริ่มสอนหรือครูที่สอนมานานปีแล้ว

- 1.2 จัดให้มีรางวัลหรือสิ่งอื่น ๆ ที่ให้กำลังใจในการอ่าน
 - 1.3 จัดกิจกรรมการอ่าน หรือสหกรณ์การอ่านขึ้นในโรงเรียน
 - 1.4 แยกหนังสือพิมพ์ที่ราคาไม่แพง หรือหนังสือแถลงข่าวให้แก่นักเรียน
 - 1.5 ให้หนังสือเป็นรางวัลในการเล่าเรียนดีในทอนสิ้นปี
 - 1.6 จัดตั้งกลุ่มผู้อ่านหนังสือขึ้นในห้อง ฯลฯ
 - 1.7 พยายามส่งเสริมให้คนทั่วไปรู้จักใช้หนังสือ และแหล่งหนังสือ
- มากขึ้น โดยมุ่งประชาชนทั้งหมดเป็นเป้าหมาย คือ รวมทั้งผู้ที่อ่านและผู้ที่ไม้อ่าน
- 1.8 รักษาไว้ซึ่งทักษะของการอ่าน และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไป
2. หาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่าน
 - 2.1 ศึกษาให้ทราบถึงรสนิยม แรงจูงใจ และนิสัยใจคอของผู้อ่าน
 - 2.2 ศึกษาวิจัยในห้องเรียนให้ทราบว่าอะไร เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดความอยากอ่าน ใช้วิธีการทางโสภณทัศน์
 - 2.3 ส่งเสริมการวิจัยของนักเรียนเกี่ยวกับกรรมวิธีการผลิตหนังสือ จัดให้มีการชมโรงพิมพ์ และสำนักพิมพ์
 - 2.4 พัฒนาหนังสือสำหรับเด็กเล็ก และเด็กวัยรุ่น ให้มีการเขียนและการจัดพิมพ์หนังสือที่สอดคล้องกับความต้องการ และประสบการณ์ของเด็กเหล่านั้น
 - 2.5 หาทางให้นักเรียนทางเทคนิค และนายช่างเทคนิคได้เรียนรู้วรรณคดี ปรัชญา และสังคมศาสตร์
3. นำหนังสือไปสู่ประชาชน
 - 3.1 จัดนิทรรศการในโรงเรียนเกี่ยวกับผู้เขียนหนังสือ ทั่วละครในนวนิยาย หรือแนวคิดในวรรณกรรม
 - 3.2 รวบรวมงานเขียนหรือแปล ซึ่งเกี่ยวข้องกับหนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุดของโรงเรียน

- 3.3 จัดหาแผนที่แสดงร้านขายหนังสือ และห้องสมุดที่มีอยู่ในชุมชน
- 3.4 ส่งเสริมการผลิตและแจกจ่ายอนุสรณ์ที่อ่านได้ง่าย และไม่ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายมากในการจัดทำ
- 3.5 รวบรวมวรรณกรรมที่เล่ายากันฟัง และยังไม่ได้พิมพ์
- 3.6 จัดหาหนังสือ และวารสาร สนับสนุนให้มีสมาชิกอย่างแพร่หลาย
- 3.7 ผลิตหนังสือสำหรับผู้เริ่มอ่าน ใช้ตัวพิมพ์ขนาดใหญ่ และภาษาที่ไม่ยากเกินไป
- 3.8 ดำเนินการสอนภาษาให้แก่คนทางดาวซอพพเข้ามาอยู่ในประเทศ จัดหาและจัดพิมพ์หนังสือในภาษานั้น ๆ

การบริหารงานคานาวิชาการของผู้นบริหาร

งานคานาวิชาการ เป็นหน้าที่ของผู้นบริหารที่จะดำเนินการจัดการให้เกิดประสิทธิภาพ มีนักการศึกษาถว้ถึงความหมายและขอบเขตของการบริหารงานคานาวิชาการของผู้นบริหารไว้ดังนี้

ภิญโญ สาคร (ภิญโญ สาคร 2514 : 329) กล่าวว่า การบริหารงานคานาวิชาการหมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนให้ดีขึ้นและมีประสิทธิภาพมากที่สุด อันที่จริงผู้นบริหารการศึกษาทุกคนควรรับผิดชอบในฐานะที่เป็นผู้นของครูในคานาวิชาการ เป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนคือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในคานาวิชาการ

เอกวิทย์ ณ ถลาง (เอกวิทย์ ณ ถลาง 2516 : 113) กล่าวว่า งานบริหารคานาวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาชั้นนั้น คือ การควบคุมดูแลการใช้หลักสูตรการสอน อุปกรณ์การสอน การจัดแบบเรียน คู่มือ การจัดชั้นเรียน เพื่อการปรับปรุงการเรียน การจัดครูเขาสอนการฝึกหัด ทดลองจนนิเทศการสอนในโรงเรียน

ฉวีวรรณ มหาทัฬห (ฉวีวรรณ มหาทัฬห อ้างจาก ประมวล รัตนวงศ์ 2519 : 17) กล่าวว่า งานวิชาการที่ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาจะต้องปฏิบัติกันได้แก่

1. การวางแผนโครงการดำเนินงานของโรงเรียน
2. จัดทำโครงการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร และปรับปรุงให้ใช้ได้เหมาะสมอยู่เสมอ
3. แนะนำควบคุมการสอนของครูให้ดำเนินไปตามโครงการสอน
4. จัดกิจกรรมต่าง ๆ ส่งเสริมการเรียนการสอน
5. ดำเนินการวัดผลการศึกษาให้ถูกต้องตามระเบียบและหลักการวัดผล
6. สนับสนุนให้มีการค้นคว้าทดลองปรับปรุงวิธีการสอนให้ดียิ่งขึ้น
7. จัดให้มีการประชุมอบรมครูในโรงเรียน เช่น การประชุมนิเทศครูใหญ่ การประชุมเพื่อพิจารณาปัญหาต่าง ๆ

เชสเตอร์ (Chester. 1952 : 96) ได้ทำการวิจัยพฤติกรรมการบริหารวิชาการโดยสอบถามผู้บริหารการศึกษาจำนวน 708 คน พบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารวิชาการมีประสิทธิภาพสูง เนื่องมาจากการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ได้แก่ การส่งเสริมให้ใช้เทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธี ให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนให้ครูมีเวลาว่างพอที่จะเข้าร่วมประชุมอภิปรายปัญหาการสอนให้ครูมีส่วนร่วมในการเลือกวัสดุทัศนวัสดุ และอุปกรณ์

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา อ้างจาก ประมวล รัตนวงศ์ 2519 : 18) กล่าวถึงงานวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาที่ควรปฏิบัติดังนี้

1. การจัดโรงเรียน
2. การจัดห้องเรียน
3. การจัดครูเขาสอน และการจัดการการสอน

4. การควบคุมการสอน
5. การประเมินผลการสอน
6. การออกข้อทดสอบวัดผลการเรียน
7. การวิเคราะห์ผลการเรียนการสอน
8. การสอนซ่อมเสริม
9. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
10. การส่งเสริมความรู้ของครู
11. การนิเทศการศึกษา

วิจิตร ศรีสอาน (วิจิตร ศรีสอาน 2520 : 69 – 71) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในทางปรับปรุงส่งเสริมงานวิชาการของผู้บริหารว่า

1. บทบาทในการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้เอาใจใส่นาครู กระตุ้นครูให้ตื่นตัวในการปรับปรุงการเรียนการสอน
2. บทบาทเกี่ยวกับการบริหารบุคลากรหน้าที่นอกจากจะสรรหามุคลากรให้เหมาะสมกับลักษณะงานที่เขาจะทงหาแล้ว สิ่งที่สำคัญคือ การพัฒนาบุคลากร ซึ่งจะต้องหาทอเนื่องอยู่ตลอดเวลา ไม่มีจุดจบ ศึกษาวิเคราะห์ควรจะมีบทบาทในเรื่องนี้ ช่วยให้เขามีความรู้ความสามารถในการสอนและการดำเนินการภารกิจที่ได้รับมอบหมาย
3. บทบาทในการจัดหาเงินและเครื่องช่วยอำนวยความสะดวกทั้งหลาย ครูใหญ่ในปัจจุบันจะต้องมีทรรศนะทางเศรษฐกิจมากกว่าสมัยเดิม เพราะประเทศไทยมีงบประมาณจำกัด จะรอแถมงบประมาณแผนคินอย่างเคียวไม่ได้ ครูใหญ่จะต้องรู้แหล่งเงินอยู่ที่ไหนจะได้มาบ่างไร เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาของโรงเรียน
4. บทบาทในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ผู้บริหารจะต้องเป็นนักประชาสัมพันธ์ที่ดี เพราะการที่อธิบายให้คนทั้งหลายรู้ว่า โรงเรียนกำลังหาอะไร และคิดจะหาอะไรนั้นเป็นจุดสำคัญที่จะได้รับการสนับสนุนจากภายนอก

ตามปรัชญาการศึกษาแนวใหม่ การบริหารถูกมองเป็นงานบริการ เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปโดยราบรื่น การทำงานด้านวิชาการอย่างจริงจัง และทงขึ้นกับว่าผู้บริหารมีความสำนึกในค่านิยมบริหาร หน้าที่หลักของการบริการ คือการประสานงาน เพื่อจะอำนวยความสะดวกให้กับบุคลากรหลักทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจะประเมินผลการทำงานในหน่วยงานใดว่าดีหรือไม่ดี ควรจะประเมินทั้งระบบบริหารก่อนว่า ระบบบริหาร เป็นอุปสรรคหรือไม่ ถ้าระบบบริหาร เป็นอุปสรรคของแก่ทั้งระบบบริหาร หรือแม้กระทั่งผู้บริหารเอง ผู้บริหารคงพยายามให้บริการที่ดีแก่ครู เพื่อหวังว่าเด็กจะไ้รับผลที่ดีไปด้วย สรุปแล้วผู้บริหารโรงเรียนหรือครู คือ คนที่ควรจะมีบทบาทเป็นครูเอง ครูหมายความว่าอาจจะคงมีความรอบรู้ในทางวิชาการ เป็นที่พึ่งของครู และครูนับถือ เพราะฉะนั้นการทั้งใคร เป็นครูใหญ่จะทงทั้ง เขาแล้วเขาสามารถเป็นครูของครูได้ เป็นครูของเค้ได้ คือ สอนหนังสือได้ เค้ นับถือแล้วก็มีความสัมพันธ์กับเค้ก็ เป็นครูของผู้ปกครองได้ คือ ผู้ปกครองยอมรับนับถือ ถ้าเมื่อไรใครทำได้ 3 อย่างคือ เป็นครูของครู ครูของ เค้ ครูของผู้ปกครอง ผู้นั้นจะเป็นผู้บริหารระดับโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพประสบผลสำเร็จ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เมื่อปี พ.ศ. 2522 สุปรียา โคจรสวัสดิ์ (สุปรียา โคจรสวัสดิ์ 2522 . หน้า ง - จ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "หนังสือภาพที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ในระดับอนุบาล" มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาหนังสือภาพที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ระดับอนุบาลในด้านความเหมาะสม และความสัมพันธ์ของเนื้อหา รูปแบบ สี และขนาดของภาพ รวมทั้ง เนื้อเรื่อง ในหนังสือภาพของเด็กระดับอนุบาล กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับอนุบาลปีที่ 2 จากโรงเรียนในกรุงเทพฯ จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นหนังสือภาพจากทางประเทศ จำนวน 17 เล่ม ผลการวิจัยมีดังนี้

1. หนังสือภาพที่เหมาะสมสำหรับเด็กในระดับอนุบาล เป็นภาพง่าย ๆ ไม่มีรายละเอียดซับซ้อน มี 2 มิติ สีสดใสและเป็นพวกสีอ่อน
2. หนังสือภาพที่เหมาะสมกับเนื้อหาของเรื่อง และเป็นภาพที่มีชีวิตชีวาเหมาะสมกับเด็กในระดับอนุบาลที่สุด
3. รูปแบบของภาพที่เป็นภาพเขียนที่มีลักษณะง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนแบบภาพการ์ตูนเป็นที่สนใจของเด็กในระดับอนุบาลที่สุด
4. สีที่สดใส และเป็นภาพพวกสีอ่อน ได้รับความสนใจมากที่สุด
5. ภาพขนาดใหญ่จะได้รับการเลือกมากที่สุด
6. หนังสือที่เนื้อหาของเรื่องไม่สนุก ภาพสีไม่สวย จะไม่เป็นที่สนใจของเด็กในระดับนี้

ปี พ.ศ. 2523 กรมวิชาการ (กรมวิชาการ 2523 : บทคัดย่อ) ได้จัดทำผลการประเมินผลการเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติมของกรมวิชาการ เพื่อศึกษาการจัดส่ง "หนังสือ" ของกรมวิชาการ การได้รับความสนใจและข้อคิดเห็นของโรงเรียนที่หนังสือส่งเสริมการอ่าน และหนังสืออ่านเพิ่มเติมของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ สรุปผลดังนี้

1. การสำรวจในเรื่องที่ทั้งของโรงเรียน โรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการกระจายทางจากหัวอำเภอมากกว่าภาคอื่น ๆ และมีการคมนาคมทางรถยนต์สะดวกที่สุด แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าการคมนาคมทางรถยนต์จะถึงโรงเรียนส่วนใหญ่ของทุกภาคแล้ว แต่การรับส่งพัสดุทาง ๆ ทางไปรษณีย์ยังไม่ถึงโรงเรียน โรงเรียนยังคงเลือกไปรับพัสดุทางไปรษณีย์ทาง ๆ ด้วยตนเองที่อำเภอ โดยมีหัวหน้าหมวดการศึกษารับผิดชอบ แสดงว่าการรับพัสดุทาง ๆ ทางไปรษณีย์ยังไม่เป็นวิธีที่สะดวกที่สุด แม้จะมีทางรถยนต์ไปถึงก็ตาม

2. ในเรื่องความสนใจของโรงเรียนท่อน้ำสื่อกับ ส่วนใหญ่เห็นว่าหนังสือ
ท่อน้ำสื่อกับและนักเรียนชอบอ่านมากที่สุด คือ

นิทานพื้นเมืองของเอเชีย เล่ม 1 - 2

ถ้าที่สำคัญในเมืองไทย

นก

การจราจร

ชีวพิชชีวิตรักษ์

การทดลองวิทยาศาสตร์

และในขณะเดียวกัน โรงเรียนก็มีความเห็นว่าหนังสือที่ควรปรับปรุงแก้ไข
ได้แก่หนังสือที่นักเรียนชอบอ่านดังได้กล่าวมาแล้ว และสิ่งที่ควรจะต้องปรับปรุงคือ ภาพ
ประกอบและเนื้อเรื่อง จึงเป็นความเห็นที่ขัดแย้งกัน ทั้งนี้โรงเรียนอาจเห็นว่าหนังสือที่
เห็นว่าดีที่สุดยังมีขอบบพร่องทาง ๆ ดังกล่าว หรืออาจจะไม่เป็นความเห็นที่มาจากโรงเรียน
เดียวกันใด นอกจากนั้นจำนวนที่แสดงความคิดเห็นว่าหนังสือข้างต้นนั้น มีจำนวนมากกว่า
จำนวนที่เห็นว่าควรจะได้ปรับปรุงแก้ไข

นิตา ชูโต กลอนจิกข์ พลายนเวทย์และกานต์มณี ศักดิ์เจริญ (นิตา ชูโต
และคณะ 2524 : 89 - 97) วิเคราะห์เนื้อหาและสาระของหนังสือที่จัดทำนายอยู่
ในปัจจุบัน และได้ขอเสนอแนะว่า

1. หนังสือสำหรับเด็กประเภทต่าง ๆ ควรได้รับการส่งเสริมให้มีการเพิ่มมากขึ้น
ทั้งปริมาณและคุณภาพ และควรได้รับการส่งเสริมโดยเร็วเป็นพิเศษ คือ

ก. ด้านคุณภาพ นอกจากเนื้อเรื่อง รูปเล่ม รูปภาพแล้ว ควรคำนึงถึงการ
เย็บเล่มให้คงทนได้มาตรฐาน แจกจ่ายราคาถูก พิมพ์ ฯลฯ

ข. ด้านปริมาณ หนังสือที่น้อยควรเร่งส่งเสริมให้จัดทำโดยเร็วเป็นพิเศษ
คือ

วรรณกรรมพื้นบ้าน ไคแก นิทานชาดก และบทกลอนสำหรับเด็ก
หมวดชาดก น่าจะได้นำนิทานชาดกโดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสัตว์
เช่น ช้าง กวาง ลิง ที่เด็ก ๆ รู้จักและชอบอยู่แล้ว มาดัดแปลงเขียนขึ้นใหม่ด้วยภาษา
และสำนวนง่าย ๆ และจัดหาภาพประกอบให้สอดคล้องกับเรื่อง

หมวดบทกลอนสำหรับเด็ก เป็นหมวดที่ควรส่งเสริมเพื่อสร้างรสนิยม
ที่ดีทางภาษา แนะนำให้เด็ก ๆ ใ้รู้จักและซาบซึ้งในบทกลอน อันจะเป็นการนำเด็กไป
สู่การอ่านวรรณคดีต่าง ๆ เมื่อเด็กเติบโตขึ้นสามารถอ่านหนังสือคล่องขึ้น

ประเภทเรื่องอ่านเล่นสมัยใหม่ ไคแก ชิวประวัติ และประวัติศาสตร์
ภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว ความรู้อย่างง่าย ๆ และเรื่องชาชน

หมวดชิวประวัติและประวัติศาสตร์ ไม่เหมาะสำหรับเด็กเล็กเลย แม้ว่า
เนื้อหาสาระของหมวดนี้จะค่อนข้างยากสำหรับเด็กเล็ก แต่ก็ควรจะจัดจัดหาขึ้นมาบ้าง
เพื่อให้เด็กเริ่มมีความสนใจในทางชิวประวัติและประวัติศาสตร์ตั้งแต่เด็ก ๆ

2. หนังสือภาพสำหรับเด็กเล็กนั้นมีน้อยมาก ควรจะไ้ส่งเสริมให้มีการผลิต
ให้สำนักพิมพ์ในเมืองไทย ที่ถือลิขสิทธิ์หรือรูปภาพจากต่างประเทศ และนำมาลงคา
บรรยายภาษาไทย แค่นี้ก็ถือว่าดีแล้วเหมือนหนังสือพิมพ์จากต่างประเทศ ทำให้
ต้นทุนสูงมากราคาคือหนังสือพิมพ์จึงแพง รัฐบาลน่าจะพบทวนเกี่ยวกับมาตรการทางภาษี
หนังสือภาพสำหรับเด็กเล็กเป็นพิเศษ

3. เด็กในทางจังหวัดไม่ค่อยมีหนังสืออ่าน เนื่องจากระบบจัดจำหน่ายและ
ราคาคือหนังสือที่ค่อนข้างจะสูง ผู้ผลิตและรัฐบาลควรจะไ้ร่วมมือกันช่วยแก้ไขระบบจัด
จำหน่ายเพิ่มปริมาณการผลิตหนังสือเด็กให้มากขึ้น และเผยแพร่ออกไปให้ทั่วถึงในราคา
ที่เหมาะสมกับฐานะและรายได้ของประชาชนในทางจังหวัดเป็นส่วนใหญ่

4. ผู้ปกครองและครู บรรณารักษ์ จะต้องร่วมมือในการเพิ่มความสนใจ กระตุ้น
ให้เด็กสนใจอ่านหนังสือมากขึ้น การเรียนการสอนในห้องเรียน จะต้องมีการส่งเสริม
ให้เด็กรู้จักเลือก รู้จักอ่าน ค้นคว้า วิจัย ฯลฯ บรรณารักษ์ โรงเรียนจะต้องมีบทบาท
เพิ่มขึ้นในการแนะนำหนังสือ เลานิทาน แสดงนิทรรศการหนังสือ ฯลฯ บ้านและโรงเรียน

จะทองช่วยกันจัดหาแหล่งทุน เพื่อซื้อหนังสือให้กับเด็กและห้องสมุดโรงเรียนให้มากที่สุดที่จะมากได้ ผู้ปกครองหรือโรงเรียนที่ฐานะทางเศรษฐกิจดีจะทองช่วยเกื้อหนุนเงินบริจาคหนังสือให้แก่เด็ก หรือโรงเรียนที่ขาดแคลนหนังสืออ่าน

รณพ ประวิฑิตาม (รณพ ประวิฑิตาม 2524 : 76 - 77) วิจัยเรื่องการวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านหมวดสังคมศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า หนังสือแบบเรียนหมวดสังคมเป็นเพียงแนวทางในการดำเนินชีวิตเท่านั้น หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่านควร มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการสนับสนุนให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ครูใช้หนังสือเหล่านั้นน้อยอาจเนื่องมาจากสาเหตุสำคัญ คือ

ก. ห้องสมุดของแต่ละโรงเรียนมีหนังสือเหล่านี้น้อยหรือไม่ หรือไม่มีห้องสมุด จึงไม่มีการเก็บหนังสือเหล่านี้

ข. หนังสือที่ถูกกำหนดส่วนใหญ่พิมพ์มานานแล้ว และยังไม่ได้อัปเดทใหม่ จึงทำให้หนังสือเหล่านั้นขาดตลาดไป

ค. ครูผู้สอนไม่เห็นความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่าน

ในขณะที่เดียวกันขนาดของโรงเรียนก็มีผลต่อการส่งเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับนักเรียน ของผู้บริหารโรงเรียน ได้มีวิจัยเกี่ยวกับอาคารสถานที่และการใช้ประโยชน์ของโรงเรียนประถมศึกษา ดังนี้

สุนันท์ กลัชฉาย (สุนันท์ กลัชฉาย 2521 : 84) ได้วิจัยเรื่องอาคารสถานที่และการใช้ประโยชน์ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า

1. สภาพอาคารเรียนและ อาคารประกอบของโรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพดีกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ซึ่งเป็นเพราะว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีห้องต่าง ๆ แยกเป็นสัดส่วนความการใช้งานครบบริบูรณ์มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง และมีอาคารประกอบพวกโรงฝึกงาน บ้านพักครู โรงอาหารครบถ้วนกว่า นอกจากนี้ยังมีบุคลากรทั้งครูและคนงานมากกว่า จึงสามารถแบ่งสรรหน้าที่ ควบคุมดูแลและทำความสะอาดได้เต็มที่ และอายุการใช้งานของอาคารก็ไม่นาน

2. ห้องสมุดของโรงเรียนขนาดกลาง ๆ ส่วนใหญ่มีหนังสือเรียนและหนังสืออ่านประกอบที่ไม่ทันสมัย

อารมณ จินดาพันธ์ (อารมณ จินดาพันธ์ 2521 : 56 – 57) ได้ทำการวิจัยเรื่องอาคารสถานที่และการใช้ประโยชน์ของโรงเรียนราษฎร์ระดับประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และพบว่าขนาดของโรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพดีกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก เช่นเดียวกัน

1. โรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพแวดล้อมดีกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก
 2. อาคารประกอบของโรงเรียนขนาดใหญ่ดีกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก
 3. ห้องเรียนและห้องอื่น ๆ ของโรงเรียนขนาดใหญ่ดีกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก
- จากการที่ได้อ่านเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ควรจะศึกษาเรื่องการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน รวม 4 ด้าน คือ

1. ด้านการให้การสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน
2. ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่าน
3. ด้านการให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่าน
4. ด้านการเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือส่งเสริมการอ่าน

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวิธีการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่จะศึกษาได้แก่

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครจำนวน 420 คน
2. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ

ประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 35 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 257 คน ซึ่งดำเนินการเลือก กลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Morcado ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (ลวัน อังคณา สายยศ 2524 : 287) แล้วใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 222 คน ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 35 คน รวมเป็น 257 คน รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนผู้บริหารที่สุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง

สังกัดโรงเรียน	ผู้บริหาร	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร	420	222
โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ	35	35
รวม	455	257

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สังกัดและขนาดของโรงเรียนเป็นแบบให้เลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของผู้บริหารมีจำนวน 40 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการใช้ และจัดหาหนังสือส่งเสริมการอ่าน ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended)

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

2.1 ศึกษาเอกสาร ผลงานวิจัย ทัศนะ ผู้จัดทำหนังสือเพื่อหารายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน

2.2 ศึกษาการสร้างแบบสอบถาม ของสุพรรณิ พันธุวิศา และ ชัยวัฒน์ ปัญงษ์ โดยยึดถือเกณฑ์และลักษณะการสร้างแบบสอบถามของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งการตอบให้เหตุผลพิจารณาเลือกว่าใดปฏิบัติมากน้อยเพียงใด

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วปรึกษากับอาจารย์คณะกรรมการที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน

2.4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 55 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น

เกณฑ์การให้คะแนน

การตรวจให้คะแนน กระทำดังนี้		
ระดับการปฏิบัติ	มากที่สุด	ให้คะแนน 5
ระดับการปฏิบัติ	มาก	ให้คะแนน 4
ระดับการปฏิบัติ	ปานกลาง	ให้คะแนน 3
ระดับการปฏิบัติ	น้อย	ให้คะแนน 2
ระดับการปฏิบัติ	น้อยที่สุด	ให้คะแนน 1

3. การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

3.1 ความเที่ยงตรง นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน และนักวิชาการที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านตรวจแก้ไข

3.2 การหาค่าอำนาจจำแนก ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ดังนี้

3.2.1 เรียงลำดับคะแนนจากผู้ตอบคะแนนสูงสุด จนถึงค่าต่ำสุด แล้วตัดร้อยละ 25 ของผู้ให้คะแนนสูงสุดและต่ำสุด

3.2.2 หาค่าเฉลี่ยของผู้ให้คะแนนสูง และผู้ให้คะแนนต่ำเป็นรายข้อ แล้วทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ $t - test$ จากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t คือ ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

$\bar{X}_1$ คือ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$\bar{X}_2$ คือ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

s_1^2 คือ ค่าความแปรปรวนของกลุ่มสูง

s_2^2 คือ ค่าความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ

n_1 คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มสูง

n_2 คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มต่ำ

(ลวน - อังคณา ศายยศ 2524 : 94)

2.2.2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

โดยใช้ Coefficient Alpha ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.91

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n คือ จำนวนข้อของแบบสอบถาม

s_i^2 คือ คะแนนความแปรปรวนของแต่ละข้อ

s_t^2 คือ คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

(ลวน - อังคณา ศายยศ 2524 : 171 - 172)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

อ

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขอความร่วมมือสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยส่งผู้อำนวยการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร
 2. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัว และขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครขอรับหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ไปถึงกลุ่มตัวอย่าง
 3. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือแนบกับแบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์ ส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งส่งด้วยตนเอง จำนวน 257 ฉบับ
 4. ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด 197 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 76.65
- ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามที่ส่งไป

กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนแบบสอบถาม			แบบสอบถามที่ใช้วิเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ
			ที่ส่งไป	ได้รับคืน	ใช้วิเคราะห์	
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร	420	222	222	166	164	73.87
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ	35	35	35	33	33	94.87
รวม	455	257	257	199	197	76.65

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประมวลข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจากผู้บริหาร
 2. ให้ค่าระดับคะแนนตามเกณฑ์จากการวางวิเคราะห์แบบมาตราส่วนประมาณค่า
 3. หากค่าระดับคะแนนเฉลี่ยของการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน
 ของผู้บริหารทั้ง 4 ท่าน แยกตามสังกัดของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน และหาค่า
 เฉลี่ยรวมหมดทุกด้าน โดยคำนวณค่ามัธยฐานและค่าเฉลี่ย แล้วนำจำนวนข้ออาหารค่ามัธยฐานและ
 ค่าเฉลี่ยที่ได้เป็นค่าระดับคะแนนเฉลี่ย แล้วนำค่าระดับคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์
 ที่ตั้งไว้ โดยใช้เกณฑ์ของ เบสต์ (Best. 1970 : 204 - 206) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง	การส่งเสริมการใช้	ระดับต่ำมาก
ค่าเฉลี่ย	1.59 - 2.49	หมายถึง	การส่งเสริมการใช้	ระดับต่ำ
ค่าเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายถึง	การส่งเสริมการใช้	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายถึง	การส่งเสริมการใช้	ระดับสูง
ค่าเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายถึง	การส่งเสริมการใช้	ระดับสูงมาก

4. การทดสอบสมมติฐาน ดำเนินการดังนี้

4.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน $\bar{X}$, S^2

4.2 เปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของผู้บริหาร
 โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
 คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1) S_1^2 + (n_2 - 1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

เมื่อ t	คือ ค่าทดสอบทางสถิติ
$\bar{X}_1$	คือ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
$\bar{X}_2$	คือ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
n_1	คือ จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
n_2	คือ จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
S_1^2	คือ ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
S_2^2	คือ ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2

(ลวน - อังคณา สายยศ 2524 : 187)

4.3 เปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของโรงเรียน
ระดับประถมศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน ใจผู้ศร

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F	คือ ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความแตกต่างระหว่างกลุ่ม
MS_b	คือ ความแปรปรวน (Mean square) ระหว่างกลุ่ม
MS_w	คือ ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

(ลวน - อังคณา สายยศ 2524 : 108)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

X	แทน คะแนนดิบ
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
ΣX	แทน ผลรวมคะแนนดิบ
ΣX^2	แทน ผลรวมคะแนนดิบแต่ละตัวยกกำลังสอง
N	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
S^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนน
SD	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SS	แทน Sum Square
MS	แทน Mean Square
L	แทน ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยเมื่อเทียบกับเกณฑ์
df	แทน Degree of Freedom
t	แทน อัตราส่วนวิกฤตใน t - distribution
F	แทน อัตราส่วนวิกฤต F - distribution

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน 2 ข้อ ดังนี้

1. เปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเมื่อจำแนกตามสังกัดของโรงเรียนคือสังกัดกรุงเทพมหานคร และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. วิเคราะห์ความแปรปรวนของการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ของผู้บริหารเมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 3 แสดงจำนวนร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสังกัดของโรงเรียน

สังกัด	จำนวนผู้บริหาร ที่ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	164	83.2
โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ	33	16.8
รวม	197	100

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 197 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร 164 คน หรือร้อยละ 83.2 และเป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 33 คน หรือร้อยละ 16.8

ตาราง 4 แสดงจำนวนร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	จำนวนผู้บริหาร ที่ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
โรงเรียนขนาดเล็ก	50	25.4
โรงเรียนขนาดกลาง	71	36.0
โรงเรียนขนาดใหญ่	76	38.6
รวม	197	100

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตอบแบบสอบถามทั้งหมด 197 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก 50 คน หรือร้อยละ 25.4 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง 71 คน หรือร้อยละ 36.0 และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ 76 คน หรือร้อยละ 38.6

ตาราง 5 คะแนนเฉลี่ยการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน	ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร		L
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน	43.22	7.78	3.32
2. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่าน	24.03	4.43	3.00
3. การให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่าน	29.36	5.97	3.26
4. การเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือส่งเสริมการอ่าน	27.96	4.32	2.79
คะแนนเฉลี่ย			3.11

จากตาราง 5 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน โดยการสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านมากที่สุด มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 3.32 รองลงมาคือ การให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่าน มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 3.26 รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่าน มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 3.00 และการเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือส่งเสริมการอ่าน อันดับสุดท้าย มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 2.79

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา

ตาราง 6 คะแนนเฉลี่ยการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

การส่งเสริมการใช้หนังสือ ส่งเสริมการอ่าน	ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร		L
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือ ส่งเสริมการอ่าน	43.01	7.19	3.30
2. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ หนังสือส่งเสริมการอ่าน	24.08	5.33	3.01
3. การให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับ หนังสือและการอ่าน	29.35	5.06	3.26
4. การเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือ ส่งเสริมการอ่าน	34.57	4.41	3.45
คะแนนเฉลี่ย			3.27

จากตาราง 6 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร มีการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน โดยเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือส่งเสริมการอ่านมากที่สุด มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 3.45 รองลงมาคือ

การสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 3.30 การให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่าน มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 3.26 และด้านการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 3.01

ตาราง 7 คะแนนเฉลี่ยการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

การส่งเสริมการใช้หนังสือ ส่งเสริมการอ่าน	ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ		L
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือ ส่งเสริมการอ่าน	44.27	5.49	3.40
2. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ หนังสือส่งเสริมการอ่าน	23.78	4.75	2.97
3. การให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับ หนังสือและการอ่าน	29.36	4.43	3.26
4. การเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือ ส่งเสริมการอ่าน	34.60	3.49	3.46
คะแนนเฉลี่ย			3.30

จากตาราง 7 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยการเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือส่งเสริมการอ่านมากที่สุด มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 3.46 รองลงมาคือ การสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 3.40 การให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่าน มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 3.26 และด้านการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นอันดับสุดท้าย มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 2.97

ตาราง 8 คะแนนเฉลี่ยการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

การส่งเสริมการใช้หนังสือ ส่งเสริมการอ่าน	ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก		L
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือ ส่งเสริมการอ่าน	42.36	7.50	3.25
2. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ หนังสือส่งเสริมการอ่าน	23.24	5.78	2.90
3. การให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับ หนังสือและการอ่าน	28.56	6.30	3.17
4. การเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือ ส่งเสริมการอ่าน	35.06	4.84	3.50
คะแนนเฉลี่ย			3.23

จากตาราง 8 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน โดยเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือส่งเสริมการอ่านมากที่สุด มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 3.50 รองลงมาคือ การสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 3.25 การให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่าน มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 3.17 และการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 2.90

ตาราง 9 คะแนนเฉลี่ยการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง

การส่งเสริมการใช้หนังสือ ส่งเสริมการอ่าน	ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดกลาง		L
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือ ส่งเสริมการอ่าน	43.21	7.47	3.32
2. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ หนังสือส่งเสริมการอ่าน	24.46	5.78	3.05
3. การให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับ หนังสือและการอ่าน	29.59	3.87	3.28
4. การเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือ ส่งเสริมการอ่าน	34.71	3.88	3.47
คะแนนเฉลี่ย			3.29

จากการาง 9 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลางส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือส่งเสริมการอ่านมากที่สุด มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 3.47 รองลงมาคือ การสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 3.32 การให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่าน มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 3.28 และอันดับสุดท้าย คือ การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่าน ซึ่งมีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 3.05

ตาราง 10 คะแนนเฉลี่ยการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่

การส่งเสริมการใช้หนังสือ ส่งเสริมการอ่าน	ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดใหญ่		L
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือ ส่งเสริมการอ่าน	43.80	6.03	3.36
2. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ หนังสือส่งเสริมการอ่าน	24.15	4.51	3.01
3. การให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับ หนังสือและการอ่าน	29.67	4.23	3.29
4. การเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือ ส่งเสริมการอ่าน	34.13	4.22	3.41
คะแนนเฉลี่ย			3.29

จากตาราง 10 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่มีการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน โดยเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือส่งเสริมการอ่านมากที่สุด มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 3.41 รองลงมาคือการสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 3.36 การให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่าน มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 3.29 และการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่าน มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 3.01 เป็นอันดับสุดท้าย

ตาราง 11 เปรียบเทียบการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นรายด้าน

การส่งเสริมการใช้หนังสือ ส่งเสริมการอ่าน	ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา				t
	สังกัดกรุงเทพมหานคร		สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ		
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1. การสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน	43.01	51.69	44.27	30.14	0.95
2. การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่าน	24.08	28.40	23.78	25.50	0.30

ตาราง 11 (ต่อ)

การส่งเสริมการใช้หนังสือ ส่งเสริมการอ่าน	ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา				t
	สังกัดกรุงเทพมหานคร		สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ		
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
3. การให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่าน	29.35	31.36	29.36	19.75	0.01
4. การเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือส่งเสริมการอ่าน	34.57	19.44	34.60	12.18	0.04

$$t_{.05} = 1.96$$

จากตาราง 11 การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านระหว่างผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทั้ง 4 ด้าน คือ การสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่าน การให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่าน และการเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือส่งเสริมการอ่าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทั้ง 4 ด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

ตอนที่ 3 ผลทดสอบสมมติฐาน มี 2 ข้อ คือ

3.1 เปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามสังกัด

ตาราง 12 เปรียบเทียบความแตกต่างของการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร แยกตามสังกัด

สังกัดโรงเรียน	$\bar{X}$	S^2	t
สังกัดกรุงเทพมหานคร	131.03	348.94	0.29
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ	132.03	216.67	

$$t_{.05} = 1.96$$

จากตาราง 12 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 แสดงว่า การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 วิเคราะห์ความแปรปรวนของการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน
ด้านการสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา
ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	62.77	2	31.38	0.64
ภายในกลุ่ม	9395.36	194	48.38	
รวม	9458.13	196		

$$F_{.05} (2, 194) = 3.04$$

จากตาราง 12 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ด้านการให้การสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 วิเคราะห์ความแปรปรวนของการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน
 ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่าน ของผู้บริหารโรงเรียน
 ประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	45.87	2	22.93	0.83
ภายในกลุ่ม	5312.86	194	29.38	
รวม	5358.73	196		

$$F_{.05} (2, 194) = 3.04$$

จากตาราง 14 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15 วิเคราะห์ความแปรปรวนของการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน
 ด้านการให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่าน ของผู้บริหารโรงเรียน
 ประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	43.17	2	21.58	0.73
ภายในกลุ่ม	5712.23	194	29.44	
รวม	5755.30	196		

$$F_{.05} (2, 194) = 3.04$$

จากตาราง 15 พบว่า การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านด้าน
 การให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่านของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
 ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ
 .05 แสดงว่า การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของผู้บริหารโรงเรียน
 ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและ
 การอ่าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 วิเคราะห์ความแปรปรวนของการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน
 การเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือส่งเสริมการอ่าน ของผู้บริหารโรงเรียน
 ประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	28.18	2	24.09	0.77
ภายในกลุ่ม	3545.03	194	18.27	
รวม	3575.03	196		

$$F_{.05} (2, 194) = 3.04$$

จากตาราง 16 พบว่า การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน การเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือส่งเสริมการอ่าน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือส่งเสริมการอ่านไม่แตกต่างกัน

3.2 วิเคราะห์ความแปรปรวนของการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ตาราง 17 วิเคราะห์ความแปรปรวนของการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ทั้ง 4 คำน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	263.752	2	131.87	0.40
ภายในกลุ่ม	63622.996	194	327.95	
รวม	63886.746	196		

$$F_{.05} (2, 194) = 3.04$$

จากตาราง 17 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ทั้ง 4 คำน ไม่แตกต่างกัน

สรุปข้อหาและข้อเสนอแนะของแบบสอบถามปลายเปิด

จากการสำรวจปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม ปลายเปิดสรุปได้ดังนี้

1. โรงเรียนมีกิจกรรมร่วมกับชุมชนมากพอสมควรแต่ส่วนมากเป็นในเรื่อง อาคารสถานที่มากกว่า
2. ผู้บริหารมุ่งเน้นทางด้านหนังสือเรียนมากมีการซื้อหนังสือเรียนให้เด็กยืม แต่ปรากฏว่าเด็กไม่ยืมเพราะสามารถซื้อเองได้จึงน่าจะเปลี่ยนนโยบายจากการซื้อหนังสือเรียน เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านให้เด็กยืมจะได้ผลมากกว่า
3. มีครูส่วนหนึ่งสนใจแต่ทางด้านวิชาการมาก การส่งเสริมหนังสือที่มีใช้แบบเรียน มักจะไม่สนใจและบ้ายเบี่ยง
4. โรงเรียนที่อยู่ในชุมชนใหญ่ ๆ จะได้รับเงินบริจาคเงินส่วนนี้แหละที่จะนำไปใช้ได้ แต่มุ่งไปทางอาคารเรียน อุปกรณ์ เครื่องใช้ต่างอื่นมากกว่า
5. โรงเรียนไม่มีบรรณารักษ์ ที่มีความรู้อย่างแท้จริงมาทำงานในห้องสมุดโรงเรียน จึงต้องใช้ครู ซึ่งมีการะทางการสอนมาด้วย มาช่วยดูแล ดังนั้นการส่งเสริมการใช้หนังสือ จึงไม่ได้รับการสนใจเท่าที่ควร
6. โอกาสที่จะให้ผู้ปกครองคิดว่าเมื่อเด็กเข้าโรงเรียนแล้วก็เป็นหน้าที่ของ โรงเรียนที่จะดำเนินการต่อไป
7. หนังสือที่กรมวิชาการ ส่งไปให้นั้นไม่เพียงพอต้องการให้มากกว่านั้นอย่างน้อย 3 เล่ม ต่อ 1 เรื่อง
8. ปกหนังสือต้องการให้แข็งกว่านี้ เพราะเป็นส่วนหนึ่งที่ขาดก่อนส่วนอื่น
9. ถ้าสามารถบอกระดับอายุสำหรับเด็กที่จะใช้หนังสือเล่มนั้น ๆ จะช่วยโรงเรียน ได้มาก

10. ต้องการให้มีเนื้อหามากกว่านี้ เพื่อส่งเสริมหนังสือเรียนได้ด้วย กลุ่มวิชา
ที่ต้องการตามลำดับดังนี้

10.1 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยเฉพาะเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์
ประวัติศาสตร์สำคัญ

10.2 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย โดยเฉพาะเกี่ยวกับจริยธรรม ประวัติ
พุทธศาสนาต่าง ๆ ประเพณีไทย ส่วนงานพิงเหย

10.3 กลุ่มทักษะ โดยเฉพาะวรรณคดี เอาเฉพาะตอนที่น่าอ่าน
แล้วมาดัดแปลงให้สนุก คณิตศาสตร์ง่าย ๆ ใช้รูปภาพประกอบ นิทานสั้น ๆ

10.4 หนังสือการ์ตูนที่แทรกคติธรรม

สรุปอภิปรายผล และเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านที่กรมวิชาการจัดทำขึ้นและส่งให้โรงเรียนระดับประถมศึกษา กรุงเทพมหานครใช้
2. เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านที่กรมวิชาการจัดทำขึ้นและส่งให้ใช้ระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครกับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
3. เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านที่กรมวิชาการจัดทำขึ้นและส่งให้ใช้ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน
4. เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านที่กรมวิชาการจัดทำและส่งให้โรงเรียนใช้

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คัดเลือกจากกลุ่มประชากรที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 420 คน และผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 35 คน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 222 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 35 คน รวมทั้งสิ้น 257 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง เป็นแบบสอบถามที่ถามการดำเนินการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของกรมวิชาการในด้านการสนับสนุน

‘ให้การใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่าน การให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่าน’ และ การเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยแบ่งเป็น 3 ตอนคือ

2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ของผู้บริหารที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเองและนำไปทดลองเพื่อหาความเชื่อมั่น ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ .91

2.3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการใช้และการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 257 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนมา 197 ฉบับ (77.04%) เป็นคำตอบของผู้บริหารโรงเรียน สังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 164 ฉบับ (73.87%) และผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 33 ฉบับ (94.28%)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. หาคะแนนเฉลี่ยของการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครรวมทุกด้าน

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของการส่งเสริมการอ่านของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติโดยใช้ $t - test$

3. วิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ทดสอบความแตกต่างของการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครนั้น ให้การส่งเสริมการใช้หนังสืออยู่ในเกณฑ์ปานกลางทุกด้าน เรียงตามลำดับคะแนนจากมากไปน้อย ดังนี้คือ ด้านการให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่าน ด้านการสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่าน และด้านการเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นอันดับสุดท้าย

2. ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร มีการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครนั้น ให้การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านอยู่ในเกณฑ์ปานกลางทุกด้าน เรียงตามลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ด้านการเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือ ด้านสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ด้านการให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่าน ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นอันดับสุดท้าย

3. ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาตินั้น ให้การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านอยู่ในเกณฑ์ปานกลางทุกด้าน เรียงตามลำดับคะแนนจากมากไปน้อย ดังนี้คือ ด้านการสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ด้านการเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือ ด้านการให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่าน และด้านการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นอันดับสุดท้าย

4. ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก มีการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กให้การส่งเสริมการใช้หนังสืออยู่ในเกณฑ์ปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับคะแนนจากมากไปน้อยดังนี้คือ ด้านการเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือ ด้านการสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ด้านการให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่าน และด้านการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นอันดับสุดท้าย

5. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลางมีการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างไปทางสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลางอยู่ในเกณฑ์ปานกลางทุกด้าน ค่อนข้างไปทางสูง เรียงลำดับคะแนนจากมากไปน้อย ดังนี้คือ ด้านการเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือ ด้านการสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ด้านการให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่าน และด้านการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นอันดับสุดท้าย

6. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ มีการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างสูงทุกด้าน เรียงลำดับคะแนนจากมากไปน้อย ดังนี้คือ ด้านการเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือส่งเสริมการอ่าน ด้านการสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ด้านการให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่านและด้านการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นอันดับสุดท้าย

7. เมื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านระหว่างผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นรายด้านพบว่า การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านไม่แตกต่างกัน

8. เมื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านระหว่างผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติพบว่า มีการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน

ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่า "ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร และผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านต่างกัน"

9. เมื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านด้านการสนับสนุน ให้การใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

10. เมื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านด้านการจัดกิจกรรม เพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่านของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

11. เมื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ด้านการให้ความรู้ เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่านของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

12. เมื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านด้านการเสนอแนะ วิธีการผลิตหนังสือของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

13. เมื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันจึง ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า "ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการส่งเสริมการใช้หนังสือต่างกัน"

อภิปรายผล

1. การศึกษาครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครมีการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างสูงที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่านซึ่งมิได้เป็นหนังสือแบบเรียน ว่าจะมีส่วนช่วยกระตุ้นนักเรียนให้มีความรักการอ่านและสนใจอ่านสิ่งรอบ ๆ ตัว

พร้อมทั้งพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าทันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ก้าวไปไกลอย่างไ้หยุดยั้ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบาย ขวลิขิต ได้กล่าวไว้ว่า หนังสือจะกระตุ้นเตือนให้เกิดการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งยังสร้างทัศนคติอันดีให้เกิดขึ้นสร้างความเข้าใจต่อกันระหว่างบุคคลและระหว่างกันในสังคมแต่ละชาติ สร้างความรักและสันติสุขขึ้นในใจ (แนวนโยบาย ขวลิขิต 2526 : คานา) และประกอบกับผู้บริหารโรงเรียนได้รับความช่วยเหลือให้คำแนะนำจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางค่านวิชาการศึกษาทำให้มีความกระตือรือร้นและให้ความสนใจมากขึ้น จะเห็นได้จากการจัดนิทรรศการผลงานของโรงเรียน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ให้เด็กได้มีโอกาส แสวงหา ซึ่งน่าจะเป็นผลมาจากการที่เด็กได้ค้นคว้า ได้อ่านหนังสือ อีกประการหนึ่ง อาจจะเนื่องมาจากการค้นคว้าทางค่านหนังสือ หลังจากปี พ.ศ. 2522 ซึ่งทางสหประชาชาติ ได้กำหนดให้เป็นปีเด็กสากล วงการหนังสือในเมืองไทยค้นคว้าที่จะจัดทำหนังสือสำหรับเด็กทั้งหน่วยงานราชการและเอกชน จึงมีหนังสือสำหรับเด็กออกมาชุกและเมื่อพิจารณาเป็นราย คำนของการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของผู้บริหารจะเห็นได้ว่า การสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านอยู่ในระดับสูงกว่าระดับอื่น ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากหนังสือส่งเสริมการอ่านเริ่มเข้ามาเป็นบทบาทสำคัญในการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ซึ่งประกาศใช้เมื่อปีพุทธศักราช 2521 และกระทรวงศึกษาธิการก็ได้กำหนดให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับเด็กด้วย เป็นสื่อการเรียนอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการจะประกาศรายชื่อหนังสือเป็นปี ๆ ไปว่าหนังสือเล่มใดเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านบ้าง ส่วนการให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่านเป็นอันดับรองลงมาอาจจะ เป็นเพราะว่า ผู้บริหารอาจจะเห็นว่า เป็นหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติสำหรับครูทุกคนอยู่แล้วที่จะกอง พยายามให้เด็กอ่านหนังสือจะได้ควยวิธีใดก็เป็นเรื่องที่ครูผู้สอนจะต้องกาเนินการเอง ผู้บริหารมิได้บังคับ ดังนั้น การจัดกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวกับการอ่านก็น่าที่ครูจะทาเอง แต่การจัดกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นต้องอาศัยคนหลายฝ่ายและใช้งบประมาณค่อนข้างสูงจึงจะประสบความสำเร็จ ซึ่งเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่านซึ่งจะเห็นได้ว่าอยู่เป็นอันดับรองลงมาอีกน่าจะนิมิต เกี่ยวเนื่องมาจากการให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่านซึ่งคาดว่าครู เมื่อได้รับหนังสือแล้วก็จะนำไปใช้เอง การที่จะเผยแพร่

หนังสือก็ไม่อยากหาเพราะการเรียนการสอนในห้องเรียนก็แทบจะไม่ทันหลักสูตร ดังนั้นหนังสือส่งเสริมการอ่านจึงได้รับการเผยแพร่โดย ประกอบกับทางโรงเรียนจะได้รับหนังสือเพียงเล่มเดียวซึ่งก็อาจจะ เป็นอีกสาเหตุหนึ่งก็ได้ เพราะจำนวนไม่พอ การหมุนเวียนก็อาจจะไม่ทันการจึงให้ความสนใจน้อย ส่วนอันที่สุดท้ายคือการเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือ ซึ่งอาจจะ เป็นเพราะว่าผู้บริหาร เห็นว่าเป็นหนังสือที่กรมวิชาการจัดทำเอง ข้อบกพร่องก็จะน้อย แต่กระนั้นก็ยังเห็นว่าน่าจะปรับปรุงบ้างตามกาลเวลาที่ผ่านไป ขนาดรูปเล่ม สี โดยเฉพาะทางคำนำเนื้อหา และขนาดตัวอักษร ผู้บริหาร เห็นว่าน่าจะปรับปรุงก่อนอย่างอื่น โดยเฉพาะปกควรจะทำให้ทนทานต่อการหยิบจับของ เด็กและสอดคล้องกับเนื้อหาภายในเล่มซึ่งสอดคล้องกับ รัชฎวจน อินทรกาแหง ว่าปกหนังสือจะต้องมีความประณีตและความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง (รัชฎวจน อินทรกาแหง 2517 : 92)

2. การศึกษาครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านไปแตกต่างกัน ซึ่งทั้งนี้อาจจะมีสาเหตุเนื่องมาจากในด้านตัวผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาของสังกัดกรุงเทพมหานครกับสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ นั้น มีระดับพื้นฐานทางการศึกษา เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งแล้วควรจะอยู่ใกล้เคียงกันจึงน่าจะมี คำนึงในการพัฒนาและการส่งเสริมการอ่านซึ่งเป็นผลมาจากการส่งเสริมการใช้หนังสือเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ยิ่งกว่านั้นหน้าที่ความรับผิดชอบก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้บริหาร เห็นความสำคัญของการอ่านจึงได้ส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นผลต่อเนื่องกัน อิทธิพลของการจัดระบบการศึกษาของไทย ซึ่งกำหนดให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมประสบการณ์ในแต่ละวิชา และมีการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 จึงทำให้ผู้บริหารหันมาสนใจหนังสือเสริมประสบการณ์และนอกจากนั้นอิทธิพลจากธุรกิจการพิมพ์และการจัดจำหน่ายของสำนักพิมพ์ที่ขยายออกไปอย่างมากทำให้มีหนังสือเพิ่มขึ้น อีกทั้งความตื่นตัวและการแข่งขันกันทางด้านวิชาการทำให้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการอ่าน เช่น การจัดท่าย่านนิเทศ การจัดงานสัปดาห์ห้องสมุด การจัดชมรมอ่านหนังสือ การประกวดการอ่าน หรือ เขียนเรียงความ เป็นต้น จากสิ่งทั้งหลายมาแล้วน่าจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบ

ต่อแนวความคิดในการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คาระคัมคะแนนเฉลี่ยเรื่องการเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือส่งเสริมการอ่านอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารเห็นความสำคัญของหนังสือทั้งในด้านการเนื้อหา รูปภาพ ขนาดรูปเล่ม การวางตัวหนังสือ ซึ่งล้วนแต่มีผลกระทบต่อ การอ่านของเด็กทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับปราณี เชียงทอง ได้กล่าวว่า หนังสือสำหรับเด็ก เนื้อหาเรื่องไม่ควรซับซ้อน สำนวนภาษาง่าย ๆ ภาพจะต้องมีมากกว่าตัวหนังสือ สอดคล้องกับ เนื้อเรื่อง รูปเล่มภายนอกดึงดูดใจและขนาดกระทัดรัดเหมาะกับเด็ก (ปราณี เชียงทอง 2526 : 8) ส่วนด้านการให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง และมีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าการสร้างนิสัยเพื่อให้เกิดนิสัยรักการอ่านนั้นเป็นเรื่องที่จะต้องใช้เวลา ความพยายาม ความอดทน ผู้บริหารจะต้องมีความสนใจโดยส่วนตัวและให้ความสำคัญ การลงทุนสูงแต่เห็นผลช้า ซึ่ง สุนทร โคตรบรรเทา กล่าวถึงประเทศอิสราเอลว่ามีการตั้งชมรมนักอ่าน ซึ่งเป็นวิธีการส่งเสริมการอ่านวิธีหนึ่ง โดยนำไปใช้กับคนหลายกลุ่มหลายอายุได้ อาจจัดได้ในหลายสถานที่ เช่น ห้องสมุด โรงเรียน ศาลาประชาคม โดยการจัดหาข้อมูลข่าวสารบริการสมาชิกโดยใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งชมรมนี้ใช้เวลาฝึกกันและทดลองอยู่นานถึง 6 ปีเต็ม จึงประสบผลสำเร็จ (สุนทร โคตรบรรเทา 2526 : 79-80) จะเห็นได้ว่าการส่งเสริมงานด้านนี้จะต้องอาศัยเวลา ประสบการณ์ งบประมาณ และความอดทน ส่วนการสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านซึ่งอยู่ในเกณฑ์ปานกลางนั้นน่าจะมีสาเหตุมาจากกระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศอนุญาตให้หนังสือที่แจกไปนั้นเป็นหนังสือที่ใช้ในโรงเรียนได้ ผู้บริหารจึงถือว่าเป็นหนังสือที่เหมาะสมไม่ต้องห่วงในเรื่องความถูกต้อง ผู้บริหารอาจมอบให้บุคคลอื่นดำเนินการแทน ไม่ต้องการสนับสนุนให้มากนักเพราะเห็นว่าเป็นหนังสือที่กระทรวงฯ ส่วนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีเกณฑ์การส่งเสริมต่ำกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เห็นความสำคัญของหนังสือประเภทเสริมประสบการณ์ จึงมุ่งที่จะผลิตเองเพื่อช่วยโรงเรียนและให้สอดคล้องกับความต้องการ ดังนั้นหนังสือเสริมประสบการณ์ในโรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานครอาจจะมีจำนวนและปริมาณที่มากกว่าก็อาจจะเป็นได้ สำหรับการจัดกิจกรรม เพื่อเผยแพร่หนังสืออยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กรมวิชาการแจกหนังสือให้ โรงเรียนโรงละ 1 เล่ม ต่อ 1 เรื่อง และในปีหนึ่ง ๆ นั้น ไม่ได้จัดส่งครั้งเดียว แต่จะทยอยส่ง เมื่อหนังสือเล่มไหนเสร็จซึ่งความไม่พร้อมทางค่านี้อาจทำให้ผู้บริหารล้าใจ เพราะการจัดกิจกรรมต้องมีการวางแผน จัดทำโครงการล่วงหน้า จัดหางบประมาณ

ตลอดจนการประเมินผลและจะต้องขอความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งความรับผิดชอบของ ผู้บริหารมีได้มีแต่ค่านนี้เพียงค่านเดียว จึงอาจจะเป็นสาเหตุให้จัดลดกิจกรรมทางงานในเรื่องนี้ของตัวผู้บริหารไปค่อนข้างแต่ก็ไม่ถึงกับละทิ้ง เลยแต่ทางค่านโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานครมีค่าระคับกะแนนเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากรุงเทพมหานครมีโรงเรียนในความรับผิดชอบน้อย ดังนั้นงบประมาณที่จะจัดสรรให้จึงมีมากและสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นหน่วยงานด้านวิชาการที่จะให้ความช่วยเหลือและแนะนำโรงเรียนมีความตื่นตัวที่จะพัฒนาโรงเรียนในสังกัดให้มีคุณภาพ จึงให้ความสนใจและสนับสนุนก็อาจจะเป็นสาเหตุหนึ่ง

3. การศึกษาครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านไม่แตกต่างกันซึ่งทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขนาดของโรงเรียนไม่เป็นปัจจัยในการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เนื่องจากโรงเรียนจะได้รับหนังสือส่งเสริมการอ่านจากกรมวิชาการ โรงเรียนละ 1 เล่มเท่า ๆ กัน เมื่อได้รับแล้วก็เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องส่งเสริมให้มีการใช้ จึงไม่เกิดความแตกต่างกันระหว่างการส่งเสริมเพียงแต่ว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ก็อาจจะพบปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายค่านแล้วพบว่า ค่าระคับกะแนนเฉลี่ยเรื่องการเสนอแนะวิธีการผลิตหนังสือส่งเสริมการอ่านอยู่ระดับปานกลางจะมีเพียงโรงเรียนขนาดเล็กเท่านั้นที่อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนนักเรียนน้อยโอกาสที่ผู้บริหารจะให้ความสนใจทางค่านนี้ก็จะมากขึ้นได้ คลุกคลีกับเด็ก จึงเสนอแนะวิธีการซึ่งจะเป็นแนวทางให้เด็กชอบและสนใจ สุนทร โคตรบรรเทา

ได้แปลผลงานวิจัยของยูเนสโก จากการสำรวจเกี่ยวกับนิสัยในการอ่านของคนทั่วโลก
 เนื่องในโอกาสปีเกิดสากล ปรากฏว่า เด็กอ่านหนังสือมากกว่าผู้ใหญ่เป็นสอง เท่าตัว
 (สุนทร โคตรบรรเทา 2526 : 189) ซึ่งเท่ากับเป็นการสนองความต้องการของเด็ก
 ส่วนด้านการสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านนั้นปรากฏว่ามีระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่
 ในระดับปานกลางหมด แต่โรงเรียนขนาดใหญ่ค่อนข้างสูงกว่าซึ่งแสดงให้เห็นว่าการส่งเสริม
 การอ่านนั้นผู้บริหารเห็นความสำคัญแต่โอกาสที่จะหางานส่งเสริมได้นั้นหาได้ยากน้อยแค่ไหน
 โรงเรียนขนาดใหญ่มีโอกาสได้มากกว่าเพราะว่าพร้อมทั้งบุคลากรและงบประมาณ และอาจจะ
 มีทางเลือกได้ดีกว่า เพราะโรงเรียนขนาดใหญ่ส่วนหนึ่งอยู่ในแหล่งชุมชน การขอความร่วมมือ
 จากชุมชนจะทำให้โรงเรียนหากิจกรรมได้มาก ส่วนด้านการให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือ
 และการอ่านของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง
 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนนิสัยรักการ
 อ่าน แต่การจัดกิจกรรมที่ใช้เวลา เงิน สถานที่และองค์ประกอบอื่น ๆ ทำให้การจัดกิจกรรม
 มีโอกาสเกิดขึ้นและกิจกรรมบางอย่างอาจเป็นต้องอาศัยหน่วยงานภายนอกสนับสนุนทำให้เกิด
 ความยากลำบากและล่าช้าอันเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การส่งเสริมการให้ความรู้ในการอ่านของ
 โรงเรียนเป็นไปได้ไม่คล่องตัว สำหรับการวัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่านนั้น
 ปรากฏว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีระดับคะแนนเฉลี่ย
 อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ซึ่งเรื่องนี้อาจจะเป็นเพราะว่าจำนวนหนังสือที่ได้รับนั้นมีเพียงเล่มเดียว
 และไม่สามารถจัดซื้อเพิ่มเติมได้ โรงเรียนจึงจัดกิจกรรมได้ไม่มากและแม้มีความต้องการที่จะ
 เผยแพร่มากเพียงใดก็ตาม หนังสือที่ได้รับมาก็อาจจะหาเพียงแค่ประกาศให้ทราบ และถึง
 แม้จะจัดการให้มีการไต่ถามที่ควยหัวข้อจากหนังสือส่งเสริมการอ่าน ก็จะทำให้ยากเพราะมี
 หนังสือให้เด็กได้ศึกษาน้อย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านหรือนั่งหนังสือเสริม
 ประสพการณ์ เพื่อที่จะได้นำไปใช้ในการเรียนการสอนและส่งเสริมเด็กให้เกิดความรู้สึกรักการอ่าน

2. ควรส่งเสริมให้มีบรรณารักษ์ที่มีความรู้ในเรื่องการดำเนินงานในห้องสมุดในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งไม่ต้องให้บรรณารักษ์นี้ทำหน้าที่สอนหนังสืออื่น เพียงแค่ให้เป็นผู้บริหารในห้องสมุดและสอนวิธีการใช้ห้องสมุดที่ถูกต้องให้กับเด็ก เพื่อบรรณารักษ์จะได้มีบทบาทในการส่งเสริมการอ่านอย่างจริงจัง

3. ศูนย์พัฒนาหนังสือควรจะได้สำรวจความต้องการทั้งของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง เกี่ยวกับหนังสือส่งเสริมการอ่านเสียก่อนที่จะลงมือดำเนินการจัดหาหนังสือเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและควรกำหนดให้ได้ว่า จะจัดส่งให้โรงเรียนได้กี่เรื่องในปีหนึ่ง ๆ และสามารถกำหนดเวลาส่งให้โรงเรียนได้จะดีมากเพราะโรงเรียนจะได้วางแผนงานล่วงหน้าได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรได้มีการวิเคราะห์หนังสือส่งเสริมการอ่านของกรมวิชาการทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

2. ควรหาการศึกษาเปรียบเทียบการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาส่วนภูมิภาค

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรุงเทพมหานคร, สำนักการศึกษา สถิติจำนวนนักเรียน ห้องเรียน ครู โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร เอกสารโรเนียว 2526, 38 หน้า
- กล่อมจิตต์ พลายเวทย์ "วิวัฒนาการหนังสือสำหรับเด็กไทย" หนังสือที่ระลึกงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติครั้งที่ 8 2522, 90 หน้า
- ก่อ สวัสดิพิบูลย์ "หนังสือเรียนของเด็ก" ศูนย์ศึกษา 11 (3) 32 - 36 มี.ค. 26
- จินตนา ไบกาซูปี "หนังสือเรียนที่มีรูปแบบเรียน" ประชาศึกษา 28 (8) 20 - 25 มี.ค. 20
- _____ เทคนิคการเขียนเรื่องสำหรับเด็ก เอกสารโรเนียว 2525, 15 หน้า
- นพพร เพียรพิกุล "เด็กกับหนังสือ" วิทยาสาร 30 (1) 13 - 15, 57 ม.ค. 22
- นิตา ชูโต และคณะ การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสืออ่านสำหรับเด็ก งานวิจัยโรเนียว 2524, 95 หน้า
- บันลือ พุกกะวัน วรรณกรรมกับเด็ก ไทยวัฒนาพานิช 2521, 138 หน้า
- ประมวล รัตนวงศ์ บทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของ
นักการศึกษาและคณะกรรมการศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ปริญญา นิพนธ์ กศ.ม.
มศว ประสานมิตร 2519, 81 หน้า อีกสำเนา
- ปราณี เชียงทอง วรรณกรรมสำหรับเด็ก สุวีริยาสาส์น 2526, 151 หน้า
- ผอบ โปษะกฤษณะ "การสัมมนาเกี่ยวกับการหนังสือแห่งประเทศไทย" หนังสือที่ระลึก
งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ 8 2522, 90 หน้า
- ภิญโญ สาร หลักการบริหารการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 วัฒนาพานิช 2519, 535 หน้า
- มาลินี นิยมเสมอ "การส่งเสริมการอ่านของเด็ก" ครู 4 (9) 26 26 ม.ค. 23
- แมนมาศ ชวลิต แนวทางส่งเสริมการอ่าน บรรณกิจ 2526, 55 หน้า
- รณพ ประวิจิตรงาน การวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมและส่งเสริมการอ่าน หมวดสังคมศึกษา
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปริญญา นิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2524,
78 หน้า

รัฐจวน อินทราแหง วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น กงกมล 2517, 125 หน้า
ละเมียด ลิมอักษร "ทว่าอย่างไร เด็กจึงจะอ่านหนังสือ" ประชาศึกษา 27 (9)

26 - 32 เม.ย. 2519

ลวน สายยศ และ อังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา ทวีกิจการพิมพ์
2524, 287 หน้า

วิจิตร ศรีสว่น "บทบาทของผู้บริหารในการปรับปรุงส่งเสริมงานวิชาการ" สภาการศึกษาแห่งชาติ 11 (6) 62 - 71 ส.ค. - ก.ย. 2520

วิชาการ, กรม การติดตามและประเมินผลการเผยแพร่หนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติมของกรมวิชาการ โรงพิมพ์การศาสนา 2523, 57 หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง การกำหนดหนังสือเรียนสำหรับเลือกใช้ในโรงเรียน 2526, 89 หน้า อักสาเนา

ศึกษาธิการ, กระทรวง หลักสูตรประถมศึกษา โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น 2520, 442 หน้า
สไตเกอร์, ราล์ฟ ซี ถนนสู่การอ่าน แปลโดย สุนทร โคตรบรรเทา สุวีริยาสาส์น
2526, 229 หน้า

สินทร, สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี "พระราชดำรัสทรงเปิดงาน
สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ 8" หนังสือที่ระลึกงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ 8
2522, 90 หน้า

สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรชัย วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 277 หน้า อักสาเนา

สุบรรณ พันธุ์วิภาส และ ชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติ โอเคเอ็นเอสไตร์
2522, 336 หน้า

สุปรียา โจรสวัสดิ์ หนังสือภาพที่เหมาะสมสำหรับเด็กในระดับอนุบาล ปริณิธานิพนธ์
ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 93 หน้า อักสาเนา

สุนันท์ กลิ่นจาย อาคารสถานที่ และการใช้ประโยชน์ของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร ปริณิธานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2521, 89 หน้า

อารมณ จินตพันธ์ อาคารสถานที่และการใช้ประโยชน์ของโรงเรียนราษฎร์ระดับประถมศึกษา
ศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 2521, 64 หน้า

เอกวิทย์ ณ ถลาง "การบริหารงานวิชาการ" รายงานการระดมความคิดเห็นและ
ศึกษาธิการจังหวัด โรงพิมพ์คุรุสภา 2521, 113 หน้า

Best, John W. Reserch in Education. 2 nd. ed. New Jersey.
 Prentice - Hall, 1970. 399 p.

Chester, Nolte M., An Introduction to School Administration,
Select. Reading, The MacMillan Company, New York, 1966. 414 p.

Kulshreshtha, Indira. Supplementary Readers - Preparation and
Evaluation. New Delhi, National Council Education Research
 and Training, 1972. 86 p.

Strickland, Ruth G. The Language Arts in the Elementary School.
 3 nd. ed., Boston, D.C. Heath and Company, 1969, 320 p.

ภาคผนวก

ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ

3 กุมภาพันธ์ 2527

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน

ด้วยข้าพเจ้า นางวัฒนา บุญเสนอ นิสิตวิชาเอกบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้ซึ่งปัจจุบันดำรงตำแหน่งนักวิชาการศึกษา ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ และเป็นฝ่ายเลขานุการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กระดับเริ่มเรียนของกรมวิชาการได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำ ปริญญานิพนธ์ เรื่อง การส่งเสริมการใช้หนังสือในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งจะนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กวัยเริ่มเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้าพเจ้าใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดกรุณาตอบแบบสอบถามข้าพเจ้า ขอรับรองว่าจะนำคำตอบของนายไปใช้เฉพาะผลการวิจัยเท่านั้น จะไม่เกิดผลเสียหายแก่ประการใดทั้งสิ้น หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

วัฒนา บุญเสนอ

(นางวัฒนา บุญเสนอ)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา

คำชี้แจงประกอบการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้ต้องการทราบการปฏิบัติของท่าน การตอบแบบสอบถามของท่านไม่มีถูกหรือผิด ท่านมีอิสระในการตอบและเสนอความคิดเห็นที่แท้จริงอย่างเต็มที่
2. แบบสอบถามจะมีคุณค่าอย่างยิ่ง เมื่อท่านได้ตอบตรงตามการปฏิบัติของท่าน อย่างตรงไปตรงมา โดยที่ไปต้องนำแนวความคิด หรือพฤติกรรมของผู้เฝ้ามาประกอบในการตัดสินใจ ดังนั้น ขอให้โปรดพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจการเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติของท่านเท่านั้น
3. ในการตอบแบบสอบถาม ไม่ต้องลงนามผู้ตอบ คำตอบของท่านจะไม่เปิดเผยแก่บุคคลอื่นถึงตัวท่าน หรือผลการงานของท่านแก่ประการใด ผลการประเมินนี้จะนำไปใช้เพื่อการวิจัยทางวิชาการ
4. ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ เพราะแต่ละข้อมีความสำคัญอย่างยิ่ง และมีประโยชน์ต่อการศึกษา
5. วิธีตอบแบบสอบถาม
 ขอให้ท่านอ่านข้อความ การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการใช้ แล้วพิจารณาว่าข้อความ หรือพฤติกรรมเหล่านั้น ท่านได้ปฏิบัติมากน้อยเพียงใด ระดับของการปฏิบัติแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ
 - มากที่สุด
 - มาก
 - ปานกลาง
 - น้อย
 - น้อยที่สุด
 แล้วกาเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นหรือแนวปฏิบัติของท่าน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่เป็นความจริง

1. สังกัดของโรงเรียน

1. ☐ สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. ☐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ

2. โรงเรียนมีนักเรียนประมาณ

1. ☐ 1 - 400 คน

2. ☐ 401 - 800 คน

3. ☐ 801 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2 เป็นการสำรวจการส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กวัยเริ่ม
เรียนของกรมวิชาการ และส่งให้โรงเรียน

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวา
เมื่อตามสภาพความเป็นจริงที่สอดคล้องกับการดำเนินการและความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ลำดับ	การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ในการเลือกใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ข้าพเจ้าเป็นผู้เลือกเอง					
2.	แนะนำครูให้ใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ที่กรมวิชาการจัดหาขึ้น					
3.	แนะนำครูให้รู้จักหนังสือส่งเสริมการอ่าน ของกรมวิชาการที่มุมห้องเรียน					

ลำดับ การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

- 4 ให้บุคคลหลายฝ่ายมีส่วนร่วมในการเลือกหนังสือส่งเสริมการอ่าน
- 5 ประชุมครูผู้ให้หนังสือส่งเสริมการอ่านของกรมวิชาการเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้
- 6 ให้ขอคิดเห็นแก่ครูในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่าน
- 7 ประชุมครูเพื่อเตรียมการสอนการเตรียมความพร้อมให้เด็กประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของกรมวิชาการ
- 8 บังคับให้ครูทุกคนที่สอนประถมศึกษาปีที่ 1 จะต้องเตรียมความพร้อมให้เด็กด้วยวิธีการต่าง ๆ
- 9 แนะนำผู้ปกครองให้ใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของกรมวิชาการที่บ้าน
- 10 เชิญผู้ปกครองนักเรียนที่มีความสามารถทางการเล่านิทานให้มาเล่านิทานหรือเล่าเรื่องจากหนังสือส่งเสริมการอ่านของกรมวิชาการให้นักเรียนฟัง
- 11 เชิญวิทยากรมาบรรยายให้ครูฟังเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
- 12 หาหนังสืออื่น ๆ นอกเหนือจากหนังสือของกรมวิชาการมาเพิ่ม
- 13 ให้ความร่วมมือกับครูในการจัดการห้องสมุด

ลำดับ	การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14	ติดตามการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านของครู					
15	ข้าพเจ้าให้กำลังใจครูผู้ใช้น้ำหนังสือส่งเสริมการอ่านด้วยการรับฟังความคิดเห็นของครู					
16	จัดประกวดการอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่านของกรมวิชาการเพื่อส่งเสริมการอ่านให้เด็ก					
17	ให้รางวัลนักเรียนที่ทำความดีด้วยการมอบหนังสือส่งเสริมการอ่านของกรมวิชาการ					
18	ข้าพเจ้าพยายามให้เด็กได้อ่านหนังสือส่งเสริมการอ่านทั้งในและนอกห้องเรียน					
19	ข้าพเจ้าแก้ปัญหาหนังสือส่งเสริมการอ่านไม่พอด้วยการหมุนเวียนหนังสือกันใช้แต่ละห้อง					
20	ข้าพเจ้าใช้แต่หนังสือที่กรมวิชาการส่งมาให้เท่านั้นมิได้ซื้อมาเพิ่มเติม					
21	เนื้อหาในหนังสือส่งเสริมการอ่านเหมาะสมกับวัยของเด็ก					
22	ขนาดของหนังสือส่งเสริมการอ่านของกรมวิชาการควรปรับปรุงรูปแบบให้แตกต่างจากที่ใช้อยู่เป็นประจำ					
23	หนังสือส่งมาให้ยังขาดเรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์					
24	คำแนะนำการใช้หนังสือท้ายเล่มเขียนไม่กระชับควรปรับปรุง					

ลำดับ	การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
25	สีที่พิมพ์อยู่ในหนังสือใช้ 4 สี เหมาะสมแล้ว เด็กชอบ					
26	ภาษาที่ใช้ในหนังสือ ควรปรับปรุง					
27	วิธีการแต่งหนังสือควรให้เขียนเป็นเรื่อง ราวคล้ายบทละคร					
28	ขนาดตัวอักษรในหนังสือบางเล่มเล็ก บาง เล่มใหญ่ควรแก้ไขให้มีขนาดเท่ากัน					
29	ข้าพเจ้าต้องการให้กรมวิชาการจัดหา หนังสือส่งเสริมการอ่านให้มากขึ้นและส่งให้ โรงเรียนใช้มากกว่าเรื่องละ 1 เล่ม					
30	ข้าพเจ้าเสนอแนะให้ครูและผู้ปกครองทำ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เช่น การสนทนา กับเด็กด้วยเรื่องจากหนังสือ					
31	ข้าพเจ้าขอผลการเรียนทางด้านการใช้ภาษา ของนักเรียน เพื่อสำรวจว่าการส่งเสริม การอ่านได้ผลดี					
32	ได้จัดทำมีการโต้วาทีในหัวข้อจากหนังสือส่งเสริม การอ่านของกรมวิชาการเป็นประจำ					
33	ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนข้าพเจ้า ประสบปัญหาหนังสือไม่พอ					
34	ข้าพเจ้าจัดสัมมนาครูในโรงเรียนเพื่อหา ทางส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน					

ลำดับ	การส่งเสริมการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
35	ข้าพเจ้าให้ครูอธิบายเรื่องการส่งเสริมการอ่านร่วมกัน					
36	ข้าพเจ้าเชิญผู้ปกครองมาพบปะกับครูเพื่อแก้ไขปัญหาการอ่านหนังสือของเด็ก					
37	ข้าพเจ้าให้ครูจัดทดสอบการอ่านของเด็กจากหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยให้อ่านออกเสียงทุกเช้า					
38	ข้าพเจ้าจัดให้มีชมรมการอ่านหนังสือในโรงเรียน					
39	ข้าพเจ้าเสนอแนะให้จัดส่งเสริมการอ่านด้วยการให้เด็กอ่านหน้าชั้น					
40	ข้าพเจ้าชี้แนะให้ครูสอนเด็กในเรื่องเกี่ยวกับการวิจารณ์หนังสือต่าง ๆ					

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเพื่อเสนอแนะการใช้และการจัดหาหนังสือส่งเสริมการอ่าน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นของท่าน เพื่อจะได้เป็นข้อเสนอแนะสำหรับแก้ไขการจัดหาหนังสือส่งเสริมการอ่านเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคที่ท่านพบเกี่ยวกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านมีอะไรบ้าง

.....

.....

2. ท่านต้องการหนังสือส่งเสริมการอ่านมีหมวดอะไรบ้าง (บอกตามลำดับความต้องการ)

1.

2.

3.

4.

3. ขอเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....